

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

POZNÁVÁME SVĚT

....poznáváme, že svět je plný vody, země, zvířat,
že svět je plný rostlin, hraček, lidí a věcí.
A o něm si budeme společně povídat
přeci.....

Mateřská škola: MŠ Čtyřlístek Pardubice, Národních hrdinů 8
Název ŠVP: „POZNÁVÁME SVĚT“
Platnost: od 1.9.2025
Projednán: pedagogickou radou 21.8.2025
Č.j. MS/0451/2025

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Obsah Školního vzdělávacího programu MŠ Čtyřlístek

1. Identifikační údaje o škole

2. Charakteristika školy

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

3.2 Životospráva

3.3 Psychosociální podmínky

3.4 Organizace

3.5 Řízení mateřské školy

3.6 Personální a pedagogické zajištění

3.7 Spoluúčast rodičů

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

3.11 Podmínky zajištění distančního vzdělávání

3.12 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

4. Organizace vzdělávání

4.1 Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd

4.2 Charakteristika jednotlivých tříd

4.3 Kritéria pro přijímací řízení

4.4 Uspořádání dne v mateřské škole

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

5.3 Metody a formy vzdělávání

5.4 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími
potřebami, dětí nadaných

5.5 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

5.6 Popis zajištění distančního vzdělávání

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

6. Vzdělávací obsah

- 6.1 Základní integrované bloky
- 6.2 Zpracování integrovaných bloků v rámci TVP
- 6.3 Doplnující programy
- 6.4 Projektové učení
- 6.5 Rozdělení projektů

7. Evaluace

- 7.1 Vnější evaluace
- 7.2 Vnitřní evaluace
- 7.3 Hodnocení dětí

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM byl vypracován v souladu s principy a zásadami Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který byl vydán Opatřením ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Č. j. MSMT-38628/2016-1 ze dne 18.1.2017. Podle RVP PV postupují školy od 1.9.2007.

V důsledku nového školského zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání se výrazně proměňuje situace mateřských škol, resp. předškolního vzdělávání. Pro práci školy představuje ŠVP základní pedagogický dokument, vlastní plán výchovné a vzdělávací práce.

Byl tvořen kolektivem pracovníků a nadále bude dotvářen a doplňován dle nových poznatků, vyplývajících z vyhodnocování práce, odkrývání nedostatků, rezerv, potřeb apod.

Projednán byl na pedagogické radě dne 21.8.2025

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy: *Mateřská škola ČTYŘLÍSTEK Pardubice, Národních hrdinů 8, Pardubice - Pardubičky*

Jméno ředitele: Kvapilová Nina

Telefonní kontakty: MŠ: 466 650 111
ŠJ: 466 654 500
Ředitelka: 774 151 250

e- mail: info@ctyrlistek-pardubice.eu
www.ctyrlistek-pardubice.eu

Odloučené pracoviště: budova MŠ Čtyřlístek Pardubice – Nemošice, 5. května 64

Jméno vedoucí učitelky: Kvapilová Nina

Telefonní kontakt: 466 304 730

Zpracovatelé: kolektiv pedagogických pracovníků školy pod vedením ředitelky

Zřizovatel: Statutární město Pardubice

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 75018144

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY:

Velikost školy, počet tříd: budova Národních hrdinů: 2 třídy
budova Nemošice: 1 třída

Mateřská škola byla uvedena do provozu 29.8.1980 s.p. Tesla Pardubice v objektu ul. Komenského 432. S účinností od 1.1.1993 byla uzavřena nájemní smlouva s Městem Pardubice a MŠ se stala rozpočtovou organizací MmP OŠKMS.

S účinností od 26. 3. 1996 je mateřská škola zařazena do sítě škol. Ke dni 1.7.2001 vstoupila v platnost "Zřizovací listina" vydaná k 1.1.2001 a MŠ se stala organizační složkou Statutárního města Pardubice. Vzhledem ke sníženému počtu docházejících dětí (naplněnost 50% kapacity MŠ) byla rozhodnutím zřizovatele její činnost v objektu Komenského ukončena ke dni 30. 6. 2002. Po stavebních úpravách objektu Speciální školy Svítání, zahájila svůj provoz v nových prostorách 1.9.2002 v objektu Národních hrdinů 8, Pardubice - Pardubičky.

Po uzavření Základní školy v Nemošicích byla naší MŠ přiřazena k 1.září 2004 jako odloučené pracoviště MŠ Nemošice.

V době školních prázdnin 2005 opustila své prostory v našem areálu Speciální škola Svítání a zřizovatel rozhodl o opětovné rekonstrukci tohoto uvolněného pavilonu a školní kuchyně naší MŠ.

V uvolněném pavilonu zbudoval výdejnu školní kuchyně pro ZŠ Pardubičky - Kyjevská. Celý hospodářský pavilon naší MŠ byl přebudován na velkokapacitní školní jídelnu, která v současné době vaří pro děti Základní školy Pardubičky, MŠ Čtyřlístek Národních hrdinů, MŠ Nemošice a MŠ Černá za Bory. Provoz takto přebudovaného zařízení započal 15.října 2005.

Poloha mateřské školy:

Poloha mateřské školy v klidné části na okraji města, ve vilové čtvrti Pardubičky, nedaleko chráněné oblasti Nemošická stráž, umožňuje přirozenou realizaci koncepce se zaměřením na ochranu přírody a životního prostředí. K realizaci této koncepce přispívají i další aktivity, které v naší škole pravidelně provádíme. Je to spolupráce s EKO centrem Paleta a účast na jejich výukových programech, péče o ptactvo a lesní zvěř v zimě, třídění odpadů – aktivní účast v soutěži ve sběru PET lahví, plechovek a starého papíru, kde naše zařízení dosahuje velmi dobré výsledky.

Prostory školy:

Mateřská škola je projektována jako pavilónová, dvoutřídní. Čtyři pavilony spojuje zastřešená spojovací chodba, která je částečně bočně chráněna skleněnou výplní, částečně otevřená, lemovaná živým plotem. Součástí areálu je pavilon školní jídelny, výdejny pro ZŠ a 2 přízemní pavilony, určené dětem. Každý pavilon má do zahrady dlážděnou terasu se sedátky, vlastní pískoviště a část travnaté plochy školní zahrady. Třídy jsou situovány na jižní stranu. Pavilon školní jídelny, zadní pavilon B a pavilon C je spojen zádveřím a užívá jej MŠ. Pavilon A užívá ZŠ jako výdejnu. Součástí pavilonu jídelny je kuchyň, sklady, ředitelna, kancelář vedoucí ŠJ a sklad zahradní techniky. Pavilon C je podsklepený, je využíván jako sklad zahradního vybavení v zimním období a současně jako sklad zahradního nářadí. V tomto pavilonu je umístěna také letní umývárna a WC dětí, současně je zde vymezený prostor pro zahradní hračky. Přebudováním pavilonu na velkokapacitní jídelnu přišla MŠ

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

o veškeré prostory hospodářských skladů pro MŠ, což velmi pocítujeme v nedostatku prostor skladů, které zde byly umístěny.

Zahrada:

Část školní zahrady se rozkládá v zadní části areálu MŠ. Tyto prostory jsou ponechány k volnému pohybu dětí, pěstování rostlin a provádění sezónních činností. Zahrada v přední části je postupně dovybavena zahradními prvky. Nyní je zde pro horké dny mlhoviště. Je zde vysazeno několik nových jehličnanů, listnatých stromů, okrasných keřů a tují. Nejsou zde však žádná stinná místa, což je vyřešeno instalací velkých slunečníků a zastíněním plochy pískovišť plachtou. Před pavilonem výdejny je zbudováno malé dopravní hřiště, které je doplněno dopravními značkami.

Dřevěné sousoší „Učitelky s dítětem“ jako umělecký doplněk travnaté plochy u vchodu do areálu MŠ symbolizuje naši práci.

NEMOŠICE:

K 1. 9. 2004 byla původní MŠ Nemošice převedena pod MŠ Čtyřlístek, Národních hrdinů 8, Pardubice a od tohoto roku je jejím odloučeným pracovištěm. Budova je zřízena z bývalé obecní pastoušky a následně místního národního výboru. Přízemní budova je situována podél silnice, od níž je oddělena chodníkem. Z něho je hlavní vchod do budovy a vchod do výdejny kuchyně. Provozní část (šatna, umývárna, wc, úklidová komora, kancelář, sklad a výdejna) je umístěna v objektu směrem k silnici. Část pro pobyt dětí (herna a ložnice) je nasměrována k terase a zahradě. Ze zahrady je vstup do místnosti s kotlem a skladu zahradních hraček. Mezi poslední nové herní prvky patří zahradní altán a mlhoviště.

Nábytek v prostorách MŠ byl vyměněn za nový v roce 2009 (herna) a 2012 (ložnice). Včetně stolů a židliček odpovídá hygienickým normám pro věk dětí 3-7 let. V roce 2016 byla udělána nová fasáda a střešní krytina. V roce 2024 byla provedena sanace krovů a zvětšeno zádveří. V budově odloučeného pracoviště je výdejna jídla. Obědy se sem dovážejí z kmenové MŠ Čtyřlístek.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Dlouhodobý záměr:

Nadále usilovat o vytváření samostatných koutků.

Třídy jsou plně vybaveny k zabezpečení kvalitní vzdělávací činnosti předškolních dětí. Pomůcky, hračky, knižní publikace jsou průběžně doplňovány dle finančních možností, nabídky a aktuální potřeby. Vybavení školy je kvalitní a účelové. Prostory a osvětlení vyhovuje hygienickým normám.

Vnitřní vybavení tříd je vybaveno novým nábytkem, zařízením dětských námětových koutků a potřebných pomůcek. Nábytek je účelový, bezpečný, dobře přístupný všem dětem.

Dětem poskytujeme příležitost zdobit svými výrobky prostory MŠ, zádveří, šatny, okna, interiér třídy, a tak spoluvytvářejí estetické prostředí školy.

Školní zahrady byly v posledních dvou letech dovybaveny novými herními prvky.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

V Pardubičkách pečujeme o bylinkovou zahrádku a máme novou houpačku „hnízdo“ a žraločí houpadlo. Dominantu zahrady tvoří mlhoviště, vláček a houpadla a nově i multifunkční domeček.

V Nemošicích je zahrada vybavena skluzavkovou věží, dřevěným vláčkem a dalšími dřevěnými herními prvky jako je medvěd s košíky na házení, domeček, pískoviště, kreslicí tabule, průlezký „Lvíček“ a „Hrošík“ a pískovištěm pro děti. Na podzim 2017 nám za finanční kompenzaci hluku z leteckého výcviku na pardubickém letišti od firmy LOM a města Pardubice nechal MO IV Pardubičky postavit na zahradě velký altán a mlhoviště.

3.2 Životospráva

Dlouhodobý záměr:

Pokračovat v samostatné přípravě svačinek – vedení dětí k větší samostatnosti.

Respektujeme individuální potřeby a zájmy dětí. Dětem je poskytována vyvážená strava, jídelníček je velmi pestrý. Děti mají po celý den dostatek tekutin. Pitný režim je zajištěn po celý den. Děti se obsluhují samostatně. Délku pobytu venku přizpůsobujeme počasí a rozptylovým podmínkám. Každý má prostor pro aktivity dle vlastní volby, soukromí, spontánní i řízenou činnost, relaxaci a odpočinek.

3.3 Psychosociální podmínky

Dlouhodobý záměr:

Úzká spolupráce s rodinou na společných krocích ve výchově. Pokračovat v individuálních pohovorech a schůzkách.

Výchova a vzdělávání dětí v MŠ vyžaduje odborný, vysoce citlivý a maximálně odpovědný profesionální přístup všech pedagogických pracovníků.

Vytváření podmínek pro pohodu a zdraví, uspokojování a respektování každodenní potřeby dítěte, vytváření ovzduší vzájemné důvěry, klidné a radostné atmosféry v MŠ. Při práci s dětmi je snahou celého kolektivu pracovníků vytvořit dostatečný prostor pro vlastní rozvíjení aktivity, tvořivosti, vytvářet prostor, čas a podmínky pro spontánní aktivity, volnost pohybu, dostatek odpočinku.

Respektovat zásadu přijímání dětí postupnou adaptací dítěte, zpočátku za přítomnosti matky. Spolupracovat s PPP, pediatrií, psychologem.

Ve výchovné práci: volit úkoly přiměřené věku dítěte, nenutit dítě do konkrétní činnosti, ale správnou motivací podchytnout jeho zájem o vykonávanou činnost. Využívat zejména pochvaly a povzbuzení, vyvarovat se příkazových forem.

Vytvářet vztah vzájemné důvěry a ochoty spolupracovat všech pracovníků MŠ, zejména však ochoty spolupráce rodičů a učitelů. Učitelky plně respektují vývojové a věkové zvláštnosti a charakterové vlastnosti dětí. Plně též respektujeme rodinnou výchovu.

Dalším naším cílem je zajistit, aby všechny děti v MŠ měly rovnocenné postavení. Děti vedeme k tomu, aby chápaly, že všichni jsou si rovni, bez ohledu na případný handicap, odlišnou barvu pleti, vyznání, národnost či jiné fyzické, psychické či sociokulturní odlišnosti.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

3.4 Organizace

Dlouhodobý záměr:

Využívání prožitkového, situačního učení během pobytu venku.

Denní program není fixní, je variabilní a paní učitelka si může upravit organizaci dne dle náročnosti a zaujetí dětí o danou činnost, aby byla zajištěna klidná, vlnná, radostná a bezpečná organizace. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou. Pevně je stanovena pouze doba jídla. Počet dětí ve třídách odpovídá požadavkům vyhlášky a nepřekročí počet 26 dětí na třídu. Ke slučování dětí dochází pouze výjimečně a opět nesmí překročit počet dětí 26.

Pobyt venku je zařazován každodenně. Plánované akce organizačně nesmí narušit potřebný odpočinek dětí. Dále také dětem nabízíme činnosti zaměřené na práci s keramickou hlinou, na práci s netradičním nejen výtvarným materiálem aj. Tyto činnosti zařazují učitelky na třídách v dopoledních i odpoledních hodinách.

Děti do mateřské školy jsou přijímány podle platných zákonů a vyhlášek. Kritéria jsou stanovena po dohodě se zřizovatelem a vyvěšeny na webu školy a vývěsce, zodpovídá za ně ředitel školy. Mateřská škola uskutečňuje individuální vzdělávání dle § 34b školského zákona a tyto pravidla organizace jsou specifikována ve školním řádu.

V mateřské škole je zajištěno v maximální možné míře překrývání učitelek na třídách, které vychází z aktuálních podmínek. Hlavně u činností vyžadujících zvýšenou míru zajištění bezpečnosti dětí (pobyt venku, exkurze, výlet, pohybové činnosti, hygiena, stolování, přesuny dětí apod.).

3.5 Řízení mateřské školy

Dlouhodobý záměr:

Získávat peníze z jiných zdrojů, a i nadále podporovat pozitivní klima ve škole.

Při vedení zaměstnanců se ředitelka snaží vytvářet ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Zapojuje spolupracovnice do řízení MŠ, ponechává jim dostatek pravomocí. Povinnosti a pravomoci pracovníků jsou jasně vymezeny. Je vytvořen funkční informační systém, včetně pracovních mailů a sdíleného kalendáře.

Ředitelka podporuje vzájemnou spolupráci všech pracovníků školy jako týmu, a motivuje tak pracovníce k přemýšlení a spolurozhodování o dalších otázkách zkvalitnění naší práce.

Spolupráce se zřizovatelem přispívá ke zkvalitňování materiálních podmínek školy. Za dotace získané na základě žádosti ředitelky MŠ od ÚMO Pardubičky jsou postupně dovybavovány školní zahrady a třídy obou objektů MŠ.

3.6 Personální a pedagogické zajištění školy

Dlouhodobý záměr:

Přesvědčit zřizovatele o navýšení počtu tříd. Z jídelny ZŠ vytvořit další třídu a tím i eliminovat problémy spojené se školním stravováním ZŠ v areálu MŠ.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Pracovní kolektiv představuje 15 pracovníků, z toho 7 je pedagogických (6 učitelek, 1 asistent pedagoga). Kolektiv provozních zaměstnanců tvoří 3 kuchaři pod vedením vedoucí školní jídelny, 2 školnice a 1 uklízečka na poloviční úvazek. Školnice v Nemošicích pracuje částečně ve výdejně jídla.

Všechny pedagogické pracovníce jsou plně kvalifikované učitelky. Prohlubují si své znalosti účastí na vzdělávacích akcích určených pro pedagogické pracovníky – plán DVPP, samostudiem nových odborných publikací, četbou odborných časopisů. Při řešení složitějších problémů spolupracujeme s odborníky (PPP, psychologem, pediatrem). Nabízíme bezplatné poradenství psychologa, odborné přednášky a možnost konzultací ke konkrétním problémům.

Ředitelka plně podporuje profesionalizaci celého pracovního týmu, zajišťuje dle možností další růst profesních kompetencí. Interpersonální vztahy a komunikace jsou přehledné, přátelské. Ředitelka se snaží vytvářet klidné, vstřícné, motivující pracovní prostředí, a to pracovním nasazením a příkladem a rovným přístupem ke všem pracovníkům.

V mateřské škole je zajištěno maximální možné překrývání učitelek na třídách, které vychází z aktuálních podmínek.

3.7 Spoluúčast rodičů

Dlouhodobý záměr:

Pořádat akce pro rodiče a přátele školy, na kterých se spolupodílí a využívat nabídky na exkurze do zaměstnání rodičů.

Spolupráce školy a rodičů začíná již při návštěvě MŠ v Den otevřených dveří (DOD) a potom první informativní schůzkou konanou v červnu. Při DOD si rodiče prohlédnou celé zařízení, zodpovíme první zvědavé otázky, paní kuchařky připraví ukázky pomazánek, dezertů, koláčů. V průběhu roku pořádáme množství akcí, kterých se rodiče účastní (zahradní slavnosti v MŠ, výtvarné dílny keramiky, tvořivé dílničky, veřejné ukázkové hodiny „Co už dovedeme“, DOD, adaptační odpoledne, vánoční zpívání, besídky apod.)

Jsme připraveny poskytovat rodičům informace z oblasti předškolního vzdělávání, zapůjčovat odbornou literaturu. Pořádáme odborné přednášky psychologa o školní zralosti, zprostředkujeme návštěvu ředitele ZŠ, paní učitelky 1. třídy apod.

Respektujeme rodinnou výchovu, výchovný styl rodiny i její soukromí.

Rodiče na oplátku za naši práci věnují dětem sponzorské dary, které nám vždy udělají velkou radost (nákup keramické pece, zaplacení výletu lodí, hrací prvky na zahradu, stavebnice „Lego“, slunečník, polytechnický a kadeřnický stolek, vodní kaskáda, atd.). Řada rodičů nám nabízí zajímavé exkurze – prohlídka sanity ARO, návštěva dětského oddělení nemocnice apod.)

Naším záměrem je spolupráci nadále prohlubovat, a přispívat tak ke skutečnosti, aby se zde děti cítily opravdu spokojené a šťastné.

3.8 Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dlouhodobý záměr:

Upevňovat vztahy s SPC, PPP. Využívat možnost se více účastnit DVPP s tímto zaměřením.

Pojmem děti se speciálními vzdělávacími potřebami označujeme v souladu se školským zákonem děti, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Jedná se o nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách, které odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, a které těmto dětem poskytuje mateřská škola bezplatně.

V mateřské škole jde zejména o úpravu organizace, obsahu a forem vzdělávání, využívání speciálních učebních pomůcek, kompenzačních pomůcek, vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, využití asistenta pedagoga a další dle § 16 odst. 2 školského zákona. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti dělí do pěti stupňů, různé druhy nebo stupně podpůrných opatření lze kombinovat. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů a jejich uplatňování se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných v platném znění.

Podpůrná opatření prvního stupně mateřská škola uplatňuje i bez doporučení školského poradenského zařízení, a to na základě vypracovaného plánu pedagogické podpory.

Velkou skupinou dětí, které přijímáme, jsou děti s lehkou logopedickou vadou. V této oblasti byla našimi pedagogy vypracována didaktická pomůcka „Jak vyžrát na jazýček“, kterou aktivně používají všichni při své práci. Naším cílem je za aktivní spolupráce s rodiči rozvíjet komunikativní dovednosti a pečovat o správnou výslovnost, odstraňovat procvičováním lehčí vady, popř. doporučit k návštěvě příslušného odborníka.

U dětí s odlišným mateřským jazykem je celoročně sledován jejich individuální vývoj a tento vývoj je průběžně konzultován s rodiči. Je pro něj vypracováván taktéž PLPP.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Dlouhodobý záměr:

Nadále pokračovat v podrobných diagnostikách dětí. Navázání případné spolupráce s Menzou.

Mateřská škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. Děti, které vykazují známky nadání, jsou dále podporovány a vzdělávání probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno uplatnit a dále rozvíjet. Mateřská škola zajišťuje realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání dle individuálních vzdělávacích potřeb v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory (viz příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.).

U nadaných dětí systematicky vyhledáváme silné stránky, zjištěné poznatky zaznamenáváme v osobních listech dětí a na základě poznatých skutečností dětem nabízíme aktivity podporující rozvoj v oblasti zvýšeného nadání. Také důsledně spolupracujeme s rodinou i školskými poradenskými zařízeními při diagnostice a rozvoji těchto dětí.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Dlouhodobý záměr:

Dostatečně přizpůsobovat materiální vybavení a hygienické požadavky pro děti mladší tří let.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

V současné době do žádné z tříd nenastoupily děti mladší tří let k předškolnímu vzdělávání.

Péče o děti od dvou do tří let je organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy. Mateřská škola je vybavena přiměřeným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Ve třídách, ve kterých jsou umístěny dvouleté děti je použito přiměřené množství zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček, tak aby byla zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti. Ve třídách, ve kterých jsou umístěny dvouleté děti jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty (umístění na vyšší police). Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru. Odpočinkový koutek zabezpečuje možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte (přebalovací podložky, nočník, sprchový kout aj). Šatna poskytuje dostatečně velký úložný prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby. Adaptaci dítěte probíhá v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty (plena, dudák aj). Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

3.11 Podmínky zajištění distančního vzdělávání

Dlouhodobý záměr:

Dostupnost a srozumitelnost distančního vzdělávání pro rodiče včetně získávání zpětné vazby přes dostupné komunikační kanály. Doplnit vhodný hardware a software.

Pokud bude z důvodu krizového opatření vyhlášení podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné nebo z odloučeného pracoviště nebo z nejméně jedné třídy, ve které se vzdělávají pouze tyto děti, poskytuje škola dětem vzdělávání distančním způsobem. Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem. Děti jsou povinné se vzdělávat tímto způsobem. Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí Mateřská škola Čtyřlístek podmínkám dítěte pro toto vzdělávání. Pokud není možná osobní přítomnost dítěte ve škole, z výše uvedených nařízení.

3.12 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dlouhodobý záměr:

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Udržování spolupráce s organizacemi věnující se dětem s OMJ a zajištění potřebných didaktických pomůcek.

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne. Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání

4) ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd

KAPACITA MŠ: max. 52 dětí Národních hrdinů + 26 dětí Nemošice

/schválení navýšení počtu dětí – na dobu určitou/

Přijímací řízení provádí ředitelka školy podle předem stanovených podmínek a kritérií

Děti jsou rozděleny v Pardubičkách do tříd podle věku a schopností. Každá třída má stanovena vlastní pravidla chování, která mají i grafickou podobu. Děti se na tvorbě pravidel podílejí a podle nich hodnotí chování své a svých kamarádů. Je respektována osobní svoboda dětí (samostatný odchod na WC, do umývárny, mazání svačinek), výběr druhu ovoce a zeleniny při stolování.

třída **KUŘÁTKA:** jsou zde zařazeny zpravidla děti ve věku od 2,5 do 4 let

třída **MOTÝLCI:** jsou zde zařazeny zpravidla děti ve věku od 4 do 6 let (popř. děti s OŠD)

třída: **SLUNÍČKA:** jsou zde zařazeny zpravidla děti od 2,5 do 6 let (popř. s OŠD) – Nemošice

4.2 Charakteristika jednotlivých tříd

KUŘÁTKA

Třidu Kuřátek navštěvuje 26 dětí zpravidla ve věku od 2,5 – 4 roky. Většina nejmladších dětí má nepravidelnou docházku, a tak jsou v adaptaci podstatně delší dobu. U většiny dětí se postupně dobře vyvíjí spolupráce. Do většiny aktivit se děti zapojují nadšeně, ale výsledky, vzhledem k věku, jsou malé. V této třídě je dbáno především na sebeobsahu dětí a získávání základních hygienických i společenských návyků.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

MOTÝLCI

Třidu Motýlků navštěvuje 26 dětí zpravidla ve věku od 4 do 6 let. Některé děti v této třídě setrvávají dva roky, jiné z ní po roce odcházejí do základní školy. Práce dětí probíhá převážně ve skupinách, při které jsou vedeny k samostatnému rozhodování, logickému myšlení a odpovědnosti za své jednání. Děti aktivně spolupracují při všech činnostech a využívají k tomu již získaných poznatků.

SLUNÍČKA

Třidu Sluníček navštěvuje 26 dětí ve věku od 2,5 do 6, popřípadě 7 let. Jednotlivé činnosti probíhají s ohledem k věku dětí. Výhodou takto uspořádané třídy je, že si děti po celý den při aktivitách předávají dovednosti a získané zkušenosti. Mladší děti mají možnost sledovat své starší kamarády při všech činnostech.

4.3 Kritéria pro přijímací řízení

Třída se naplní zpravidla do počtu 26 (MŠ má udělenou výjimku z počtu dětí). Každým rokem se složení tříd mění dle nově přichozích dětí. Zápis probíhá ve všech MŠ zřizovaných MmP v termínu od 2. do 16. května. Kritéria pro přijetí jsou též pro všechny MŠ zřizované MmP jednotná. Kritéria jsou vyvěšena na webu školy a vývěsce a zodpovídá za ně ředitelka školy.

Všechny pedagogické pracovnice jsou kvalifikované učitelky mateřských škol s dlouholetou praxí.

PROVOZNÍ DOBA MŠ je stanovena od 6:30 do 16:30 hodin - Národních hrdinů
od 6,30 do 16,00 hodin - Nemošice

- po dohodě s rodiči je schválena zřizovatelem
- scházení dětí 6:30 – 7:00 hodin ve třídě „Motýlků“ – Národních hrdinů
- konečná služba 15:45 – 16:30 hodin ve třídě „Motýlků“
- odvádění dětí: písemné zmocnění od rodičů

Po příchodu dětí do MŠ (8:00 hodin) a po odchodu dětí po obědě (12:30 hodin) se MŠ z bezpečnostních důvodů zamyká.

4.4 Uspořádání dne v mateřské škole

Denní program MŠ je volný, musí však být respektovány základní požadavky správné životosprávy a duševní a tělesné hygieny. Pevně je stanovena doba podávání jídla a odpoledního odpočinku. Má výchovný význam a vede k plnění dlouhodobých, tematicky promyšlených úkolů a žádoucích návyků v rozvoji osobnosti dítěte.

SPONTÁNNÍ HROVÉ AKTIVITY

- jsou hlavní náplní denního programu
- vycházejí ze zájmů a potřeb dítěte
- respektujeme právo dítěte na hru bez přímé účasti učitelky.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

SPONTÁNNÍ POHYBOVÉ AKTIVITY

- přirozené uvolňují napětí a uspokojení dítěte
- pohybové aktivity bez přesného určování pravidel
- denní cvičení, pohybové hry dle daných pravidel

ČINNOSTI PROGRAMOVĚ ŘÍZENÉ

- společné
- skupinové
- individuální

Jsou zaměřeny na rozumový, mravní, sociální rozvoj, estetické vnímání – t.j. činnosti výtvarné, hudební, literárně-dramatické, na tělesnou zdatnost, pracovní dovednosti a návyky, výchovu ke správnému životnímu stylu.

DOPolední SVAČINA

třída KUŘÁTEK8,50 hod.
třída MOTÝLKŮ.....průběžně od 7:50 do 8:45 hod.
třída SLUNÍČEK.....8,00 – 8,45 hod.

POBYT VENKU - každodenně od 9:30 – 11:30

/výjimka pouze za silně nepříznivého počasí a špatných rozptylových podmínek/

OBĚD

třída KUŘÁTEK.....11,35 – 12,00 hod.
třída MOTÝLKŮ.....11,35 – 12,00 hod.
třída SLUNÍČEK.....11,35 – 12,00 hod.

ODPOLEDNÍ ODPOČINEK – po obědě a hygieně

/ložnice dětí - herna – rozkládání lehátek/

třída KUŘÁTEK..... 12,15 – 14,15 hod.
třída MOTÝLKŮ 12,15 - 14,00 hod.
třída SLUNÍČEK..... 12,15 – 14,00 hod.

Ve všech třídách individuální odpočinek 12,15 – 14,00 hodin postupné zkracování /poslech pohádek, Albi tužka, relaxační hudba, klidové hry/.

ODPOLEDNÍ SVAČINA - po spánku a hygieně

třída KUŘÁTEK.....14,15 – 14,45 hod.
třída MOTÝLKŮ.....průběžně od 13:45 – 14,30 hod.
třída SLUNÍČEK..... 14,15 – 14,45 hod.

HRY A ZÁJMOVÉ ČINNOST - do rozchodu dětí

Respektování volnosti výběru hry dítětem.

PITNÝ REŽIM PO CELÝ DEN POBYTU DĚTÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE ZAJIŠTĚN.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY KONANÉ V PARDUBIČKÁCH

❖ **Míčové a kolektivní hry, tvořivá keramika, angličtina a hýbáňky** – probíhají v průběhu školního roku jednou za 14 dní **dopoledne**, a to se všemi dětmi na dané třídě a pod vedením paní učitelky.

V těchto aktivitách nabízíme dětem zajímavé a složitější činnosti. Vedeme je k poznávání svých možností, k uspokojování vlastních potřeb, k rozvíjení fantazie, tvořivosti a k postupnému utváření základů budoucích vlastních zájmů. Aktivita probíhá v dopoledních hodinách a jsou součástí ŠVP.

❖ **Angličtina**

Probíhá 2x měsíčně v průběhu celého dopoledne či části dopoledne ve třídě Motýlků. Poslechy a videa v angličtině jsou zařazována v případě potřeby v průběhu celého roku. Účastní se všechny děti, je bezplatná a vede jí učitelka.

Výuka probíhá podle metodik Moniky Skořepové. Soustřeďuje se na přirozenou výuku komunikativních dovedností dětí formou her a různorodých aktivit bez využití čtení a psaní.

Výuka angličtiny pro děti předškolního věku je hravá, přirozená a založená na činnostech, které jsou dětem blízké. V tomto věku se děti učí nejlépe prostřednictvím her, pohybu, písniček a opakování. Děti nejsou nuceny mluvit hned, ale naslouchají a postupně začínají samy reagovat. Dítě se učí všemi smysly – propojuje jazyk s emocemi, pohybem, tvořivostí. Děti potřebují slyšet slova mnohokrát, než je začnou samy používat – důležité je rutinní opakování (např. stejné písničky na začátku hodiny).

Výuka AJ souvisí s rozvojem všech oblastí a staví na již poznaném. Jen stěží lze děti učit např. počítat do 10 v angličtině, aniž by to předtím uměly ve svém rodném jazyce. Výuka podporuje sebevědomí dětí, jejich soustředění, paměť, vůli, celkový přehled a myšlení, vztahy k druhým (nezesměšňování omylů), optimismus.

Jednotlivá témata se prolínají a navazují na sebe, a tak umožňují propojení pohybových, hudebních a výtvarných aktivit. Hodiny jsou obohaceny písničkami, básněmi a říkadly s pohybem, které jsou rodičům zveřejňovány prostřednictvím nástěnek nebo lepeny do pracovních notýsků dětí.

Cílem výuky angličtiny v MŠ je především:

- nenásilné a hravé seznámení dětí s jazykem (melodičnost jazyka)
- rozvoj komunikačních dovedností – jednoduchá slovní zásoba (pojmenování zvířat, barev, členové rodiny, čísla, atd)
- seznámení s jednoduchými frázemi (pozdrav, poděkování, představení..)

❖ **Keramika**

Práce s keramickou hlinou je pro děti nezastupitelná. Nejde jen o nový zážitek, rozvoj fantazie dětí dalším směrem, procvičování jemné motoriky rukou, ale především o uspokojení z vlastní práce, které dítě získává s každým dokončeným výrobkem.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Způsob práce s keramickou hlinou:

Vycházíme od nejjednodušších pohybů a postupujeme od výroby jednoduchých předmětů, z jednoho kusu hlíny, k výrobkům složitějším – např. postavám, kdy je třeba celek vytvořit připojováním jednotlivých částí. Jiným způsobem práce je vytahování některých částí z celku – např. jablko, děti se seznámí s metodou dutých výrobků, výrobou jednoduchých kachlů, naučí se spojovat keramickou hlinu s jinými materiály.

Co vše se děti během šk. roku naučí:

Děti se nejdříve seznámí s vlastnostmi hlíny – snaží se podle své fantazie tvořit „co hlína dokáže“. Materiál je vybízí, aby uplatnily sílu a dovoluje jim řadu pohybů: ohýbají, slepují, plácají, válejí, odštipují, učí se slepovat šlikrem, zahlazovat vodou, obtiskávat. Dále se děti během školního roku naučí ošetřovat keramickou hlinu, šetrit s ní, naučí se správnému zacházení s výrobky, samozřejmě je samostatnost předškolních dětí při úklidu po práci. Také se děti seznámí s postupem při glazování a výpalu v peci, kdy je kolikrát překvapí konečná podoba jejich výrobku.

Výuka keramiky je dalším rozšířením netradiční nabídky činnosti dětí naší mateřské školy, ve které mohou nalézt uspokojení a radost z tvoření v závislosti na své individualitě. Keramika je zařazována v průběhu celého roku, minimálně 1x za měsíc pod vedením učitelky na třídu. Účastnit se jí mohou všechny děti podle jejich zájmu.

❖ **Ekologie**

V letošním školním roce se s dětmi budeme v Eko-centru Paleta účastnit vybraných témat, která korespondují se ŠVP MŠ Čtyřlístek. Program bude vybírán také s ohledem na věk dětí. Náplň návštěv je zaměřena na práci s prožitkem a zkušeností, fantazií, smyslovým vnímáním. Programy učí děti všimnout si sebe sama a okolí ve vzájemných souvislostech. Děti pod vedením lektora pracují buď v kolektivu, nebo si netradiční činnost vyzkouší ve skupinkách či individuálně.

Třída Motýlků bude navštěvovat Paletu s ohledem k ostatním činnostem a plnění TVP, a to po domluvě učitelky s vedoucí programů pro předškolní děti. Výběr pořadu bude z nabídky eko-centra, ale budou v nich plněny části základních integrovaných bloků ze ŠVP naší MŠ. Výuku vedou odborní pracovníci Eko – centra Paleta za podpory zúčastněných učitelek.

❖ **Plavecký výcvik**

Plavecký výcvik bude probíhat v dětském bazénu pardubických lázní v 1. pololetí a účastnit se ho budou děti ze třídy Motýlků a Sluníček. Kurz je pod záštitou Plavecké školy Pardubice.

Jeho úkolem je seznámit děti s vodou a možnostmi pohybu ve vodě, navodit u dětí základní hygienické návyky a podporovat otužování dětí. Formou her se děti naučí potápět a položit se na vodu. V mateřské škole budou děti během tělovýchovných chvil nacvičovat kraulová a prsová tempa na suchu.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Průběh plaveckého výcviku

Samotný plavecký výcvik začíná splýváním a nácvikem jednotlivých stylů v hlubším bazénu. Ze začátku používají děti podpůrné pomůcky: destičky, pásy. Postupně si děti osvojují styl kraul, prsa a znak i bez destiček. Poslední vyučovací hodinu budou děti oceněny tzv. Mokřým vysvědčením.

Cíl kurzu je především:

- seznámit děti s vodou a vzbudit v nich lásku k tomuto sportu

Další nabízené nadstandartní aktivity v odpoledních hodinách:

Tyto aktivity se mohou lišit podle zájmu rodičů a jsou vždy za spolupráce učitelky.

❖ **Školička sportu**

Obsah jednotlivých lekcí není zdaleka předčasnou specializací na jeden sport, důraz je kladen na všeobecný pohybový rozvoj chlapců i děvčat. Je vedena odbornými lektory. Probíhá v odpoledních hodinách a kurzovné si hradí rodiče dětí.

❖ **Pohybový program**

Program zahrnující dětský step aerobic, choreografii, koordinaci pohybu, posilování a dětské hry se cvičením. Program vede odborná lektorka Hana Dašková v odpoledních hodinách.

DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY KONANÉ V NEMOŠICÍCH

❖ **Míčové a kolektivní hry a netradiční výtvarné tvoření** – probíhá v průběhu školního roku jednou za 14 dní **dopoledne**, a to se všemi dětmi a pod vedením paní učitelky ve třídě.

V těchto aktivitách nabízíme dětem zajímavé a složitější činnosti. Vedeme je k poznávání svých možností, k uspokojování vlastních potřeb, k rozvíjení fantazie, tvořivosti a k postupnému utváření základů budoucích vlastních zájmů. Aktivity probíhají v dopoledních hodinách a jsou součástí ŠVP.

❖ **Ekologie – Ekocentrum Paleta**

I v letošním roce se budeme s dětmi věnovat vybraným programům z nabídky Ekocentra Paleta Pardubice, které korespondují se ŠVP MŠ Čtyřlístek. Program bude vybírán také s ohledem na věk dětí. Náplň je zaměřena na práci s prožitkem a zkušeností, fantazií, smyslovým vnímáním. Programy učí děti všimnout si sebe sama a okolí ve vzájemných souvislostech. Děti pod vedením lektora pracují buď v kolektivu, nebo si netradiční činnost vyzkouší ve skupinách či individuálně.

❖ **Plavecký výcvik**

Plavecký výcvik bude probíhat v dětském bazénu pardubických lázní v 1. pololetí a účastnit se ho budou děti ze třídy Motýlků a Sluníček. Kurz je pod záštitou Plavecké školy Pardubice.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Jeho úkolem je seznámit děti s vodou a možnostmi pohybu ve vodě, navodit u dětí základní hygienické návyky a podporovat otužování dětí. Formou her se děti naučí potápět a položit se na vodu. V mateřské škole budou děti během tělovýchovných chvil nacvičovat kraulová a prsová tempa na suchu.

Průběh plaveckého výcviku

Samotný plavecký výcvik začíná splýváním a nácvikem jednotlivých stylů v hlubším bazénu. Ze začátku používají děti podpurné pomůcky: destičky, pásy. Postupně si děti osvojují styl kraul, prsa a znak i bez destiček. Poslední vyučovací hodinu budou děti oceněny tzv. Mokřým vysvědčením.

Cíl kurzu je především:

- seznámit děti s vodou a vzbudit v nich lásku k tomuto sportu

❖ **Keramika**

Keramika je zařazována v průběhu celého roku, minimálně 1x za měsíc pod vedením učitelky na třídě, je umožněna všem dětem podle jejich zájmu. Většinou před Vánoci nebo Velikonoci je pro rodiče uspořádána keramická dílna, kde si s dětmi mohou vyzkoušet výrobu keramického dárku.

Další nabízené nadstandartní aktivity v odpoledních hodinách:

Tyto aktivity se mohou lišit podle zájmu rodičů a jsou vždy za spolupráce učitelky.

❖ **Angličtina**

Probíhá 1x týdně odpoledne. Program vede odborná lektorka Barbora Kvapilová v odpoledních hodinách.

Cílem výuky angličtiny v MŠ je především:

- nenásilné a hravé seznámení dětí s jazykem (melodičnost jazyka)
- rozvoj komunikačních dovedností – jednoduchá slovní zásoba (pojmenování zvířat, barev, členové rodiny, čísla, atd)
- seznámení s jednoduchými frázemi (pozdrav, poděkování, představení..)

5) CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Zaměření školy

„Poznáváme svět“

motto: ...poznáváme, že svět je plný vody, země, zvířat,
že svět je plný rostlin, hraček, lidí a věcí
a o něm si budeme společně povídat přeci.....

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Náš ŠVP respektuje rámcové cíle předškolního vzdělávání, tedy dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů získalo věku přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a základy kompetencí důležitých pro jeho další rozvoj a učení, pro život a vzdělání.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Naše cíle a záměry:

- osvojit si potřebné dovednosti, postoje, návyky, přijmout základní, uznávané společenské, morální a estetické hodnoty
- rozvíjet poznávací procesy a funkce, řeč, city a vůli dítěte
- zlepšovat tělesnou zdatnost, rozvíjet pohybové, manipulační a sebeobslužné dovednosti
- vytvářet u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí
- utvářet vztahy dítěte k vrstevníkům, dospělému a posilovat jejich vzájemnou komunikaci a posilovat nekonfliktnost vzájemných vztahů

5.3 Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání probíhá ve všech činnostech a situacích v průběhu dne. Snažíme se o vyvážený poměr spontánních a řízených aktivit. Specifickou formou je didakticky cílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Učení je založeno na prožitku a aktivní účasti dítěte, na smyslovém vnímání, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezujeme co nejvíce učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Individuálních plánů využíváme k rozvoji dětí s odkladem školní docházky.

Klíčové kompetence:

- Reprezentují současné vzdělání, cílovou kategorii vyjádřenou v podobě výstupů:
 - kompetence k učení
 - kompetence k řešení problémů
 - kompetence komunikativní
 - kompetence sociální a personální
 - kompetence činnostní a občanské

Dílčí cíle:

- Vyjadřují konkrétní záměry příslušející vzdělávací oblasti
 - biologické
 - psychologické
 - interpersonální
 - sociálně kulturní
 - environmentální

5.4 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Společné vzdělávání je jednou z hlavních priorit dnešního školství. Také v naší mateřské škole je založeno na principu inkluze. Skupina dětí je vedena ke vzájemnému přijetí, začlenění, splynutí všech jedinců. Každé dítě je vnímáno jako individualita a odlišnost je chápána jako výhoda. Všechny děti mají možnost vzdělávat se za podmínek, které nejlépe vyhovují jeho individuálním možnostem a potřebám, odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte.

Pojmem děti se speciálními vzdělávacími potřebami označujeme v souladu se školským zákonem děti, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tyto nezbytné úpravy ve vzdělávání realizuje mateřská škola bezplatně. Jde zejména o poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení, o úpravu organizace, obsahu a forem vzdělávání, využívání speciálních učebních pomůcek, kompenzačních pomůcek, vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, využití asistenta pedagoga a další dle § 16 odst. 2 školského zákona. Tato opatření reflektují možnosti dětí, jejich potřeby ve vztahu k jejich aktuálnímu věku, rozvíjejí a podporují výchovu dětí, respektují míru nadání i dopady zdravotního stavu na jejich vzdělávání. V případě potřeby např. nevyhovujících nebo nedostačujících prostor, nutnosti stavebních úprav apod. spolupracujeme na zajištění vhodných vzdělávacích podmínek se zřizovatelem školy.

Speciální vzdělávací potřeby se mohou projevit například u dětí různých etnik, dětí s odlišným mateřským jazykem, dětí s odlišným společenským a sociálním postavením nebo se zdravotní či jinou indispozicí, u dětí nadaných.

Za nadané dítě je z pohledu vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, považováno především dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Rozložení schopností mimořádně nadaného dítěte dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb dítěte provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci s mateřskou školou.

O přijetí dítěte se SVP k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole rozhoduje ředitelka školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě registrujícího lékaře.

Popis zajištění průběhu vzdělávání

Na zabezpečení průběhu vzdělávání dětí se SVP v mateřské škole spolupracují všichni pedagogové. Průběžně se seznamují se všemi právními předpisy týkajícími se vzdělávání dětí se SVP a jejich aktuálními změnami, jsou seznámeni s postupy při nastavování podpůrných opatření. V oblasti práce s dětmi se SVP se podle aktuálních možností dále vzdělávají (DVPP).

Veškeré záležitosti týkající se vzdělávání dítěte se SVP vždy konzultujeme se jeho zákonnými zástupci, pedagogové poskytují dostatečné a vyčerpávající informace. Postupy jsou

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

vždy voleny s ohledem se zájmy dítěte. Intervence se zaměřuje na podporu oslabených dovedností dítěte, u dětí nadaných na další rozvoj posílených oblastí.

Při zařazení dětí se SVP do tříd škola přihlíží k složení učitelského sboru nejlépe tak, aby byl alespoň jeden pedagog vzdělán v oboru speciální pedagogiky. Dále je brán ohled na rovnoměrné rozdělení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do jednotlivých tříd. Pokud jsou splněny podmínky dle vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, je přiměřeně snížen počet dětí na třídě, případně posílen počet dalších pedagogických pracovníků. Přijetí dětí se SVP chápeme v naší mateřské škole jako zdroj poznání a inspirace pro děti i dospělé, vhodný model chování pro ostatní děti, prostředek k odstraňování společenských předsudků. Děti se vzájemně učí nejen toleranci k odlišnostem, ale učí se vnímat jedinečnost jako určitou výhodu či přednost. Důležitý je správný příklad chování dospělých. Při vzdělávání využíváme různé modelové situace, dramatizaci, práci s literárními texty, komunitní kruh. Cílem uvedených činností je rozvoj empatie a vzájemného respektu.

Při vlastní práci s dětmi se SVP využívá mateřská škola podpůrná opatření, která se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti dělí do pěti stupňů. Různé druhy nebo stupně lze kombinovat. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů a jejich uplatňování se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Před zahájením vzdělávání dítěte se SVP se mateřská škola seznámí s tím, zda, na jakém stupni a jaká konkrétní podpůrná opatření byla dítěti poskytována v předchozím vzdělávání a jaká případná doporučení pro jeho vzdělávání byla školským poradenským zařízením (ŠPZ) zpracována. V případě, že dítě již bylo diagnostikováno ŠPZ a má doporučení k poskytování podpůrných opatření, realizuje mateřská škola uvedená opatření tak, aby byly zajištěny optimální podmínky pro jeho vzdělávání.

V případě, že dítě dosud nebylo diagnostikováno školským poradenským zařízením jako dítě se SVP a učitelky na základě pedagogické diagnostiky shledají, že dítě potřebuje úpravy vzdělávání, uplatní mateřská škola podpůrná opatření prvního stupně i bez doporučení školského poradenského zařízení (dále „ŠPZ“). Učitelky vypracují plán pedagogické podpory (dále „PLPP“), který zahrnuje intenzivní spolupráci s rodinou, a nejdříve se pokusí o účelnou podporu samy. V případě, že se nastavená opatření nejeví jako postačující, doporučí učitelky zákonnému zástupci, aby vyhledal pomoc školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb. Mateřská škola poskytne ŠPZ součinnost, bezodkladně zprostředkuje podklady potřebné k vytvoření zprávy a doporučení pro stanovení podpůrných opatření. Ředitelka školy následně určí pracovníka MŠ, který se bude věnovat komunikaci se školským poradenským zařízením při nastavování konkrétních opatření.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně škola poskytuje žákovi bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte. Ve spolupráci se školským poradenským zařízením, dítětem a jeho zákonným zástupcem MŠ jejich poskytování průběžně vyhodnocuje a stanovuje další postupy, tak aby docházelo k maximálnímu naplnění vzdělávacích potřeb uvedeného dítěte.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Pravidla pro tvorbu, realizaci a vyhodnocení plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu

Tvorba, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (dále „PLPP“) a individuálního vzdělávacího plánu (dále „IVP“) vychází z ustanovení vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně vypracují učitelky na třídě plán pedagogické podpory dítěte, který obsahuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, navrhovaná podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsob vyhodnocování naplňování plánu. S tímto plánem jsou seznámeni zákonní zástupci dítěte a další pedagogičtí pracovníci podílející se na realizaci tohoto plánu, kteří seznámení stvrdí v plánu svým podpisem. Stanovený plán učitelky průběžně vyhodnocují a aktualizují v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte. Souběžně jsou vedeny diagnostické záznamy o vzdělávacích pokrocích i chování dítěte v mateřské škole v Osobních listech dítěte. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP učitelky vyhodnotí, zda jsou opatření dostačující pro dosažení stanovených cílů. Se závěry seznámí zákonný zástupce dítěte a stanoví další postupy ve vzdělávání dítěte, případně doporučí využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

Vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby dítěte, zpracuje mateřská škola na základě doporučení školského poradenského zařízení a písemné žádosti zákonného zástupce dítěte individuální vzdělávací plán, který obsahuje identifikační údaje dítěte a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na jeho vzdělávání a o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. Dále jsou zde uvedeny zejména informace o časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem vzdělávání dítěte, případně speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Uvádí se rovněž jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka. IVP je významným dokumentem a je součástí školní matriky.

Mateřská škola zpracuje IVP nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce dítěte. V průběhu celého školního roku může být IVP doplňován a upravován podle potřeb dítěte. S IVP jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci, kteří se podílejí na vzdělávání dítěte se SVP a zákonný zástupce dítěte, který tuto skutečnost potvrdí podpisem písemného informovaného souhlasu. Učitelky průběžně vedou záznamy o vzdělávacích pokrocích a chování dítěte v Osobním listu dítěte. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a současně poskytuje dítěti, zákonnému zástupci dítěte a škole poradenskou podporu.

5.5 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

V naší mateřské škole jsou respektovány základní principy vzdělávání dvouletých dětí, které v sobě zahrnují výchovu a péči. Naším záměrem je individuálně podporovat rozvoj dítěte, jeho přirozenou aktivitu, zvědavost a snahu o objevování, zároveň však děti nepřetěžovat (s ohledem na jejich fyzické a psychické možnosti). Podporujeme vytváření pevných základů pro osamostatnění dětí v oblasti sebeobsluhy a socializace směřující k rozvoji osobnosti.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Zaměřujeme se na vytváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Úzce spolupracujeme s rodinou na funkčním provázání života dvouletého dítěte v rodině i v mateřské škole.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let, které zahrnuje úpravu podmínek, organizace, obsahu, forem a metod vzdělávání, vychází z vývojových specifíků dvouletých dětí. Období mezi druhým a třetím rokem má v životě dítěte obrovský význam. Dochází k intenzivnímu rozvoji řeči, motorických dovedností, k výraznému osamostatňování a k uvědomování si sebe sama spojenému s potřebou sebeprosazování (egocentrismus). Dvouleté děti jsou přirozené, spontánní, hravé a zvědavé. Intenzivně vnímají své okolí a přejímají jeho vzorce chování. Je pro ně typická krátká doba soustředění pozornosti, jsou snáze unavitelné, emočně nezralé. Myšlení je stále konkrétní, objevují se náznaky a projevy představivosti, fantazie a personifikace, rozvíjí se paměť.

Pro každé dítě je důležité uspokojování základních fyzických i psychických potřeb. V tomto období mezi ně patří zejména dostatek pohybu, zajištění pocitu jistoty a bezpečí v prostředí mateřské školy, důvěra k pedagogům, potřeba stálého a pravidelného denního režimu. Všechna uvedená specifika promítáme do úprav prostředí i organizace vzdělávání (viz podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let).

Základním prostředkem pro úspěšné vzdělávání nejmenších dětí je dobře zvládnutá adaptace. V naší mateřské škole probíhá postupně a na základě individuální domluvy se zákonnými zástupci. Již v době přijetí dítěte jsou rodiče informováni o možnosti účastnit se s dětmi akcí školy, navštěvovat divadelní představení v MŠ apod. V srpnu je připraven adaptační týden, během kterého mohou děti s rodiči docházet do MŠ a účastnit se všech aktivit. Od září doporučujeme jako optimální možnost pravidelnou každodenní docházku s postupným prodlužováním pobytu dítěte v MŠ, podle aktuálních podmínek umožňujeme rodičům přístup do třídy či ložnice.

Nejen v období adaptace, ale i během školního roku je mladším dětem poskytováno více času na jednotlivé činnosti (využíváme pomoc provozních zaměstnanců), starší děti jsou vedeny

k toleranci, ohleduplnosti, respektu a vzájemné pomoci (na základě přirozeného vzoru v chování učitelek), čímž je podporována vzájemná interakce a působení vrstevnické skupiny. Postupně zavádíme jednoduchá, snadno srozumitelná pravidla formulovaná společně s dětmi, využíváme obrázky a piktogramy pro snazší zapamatování pravidel a jejich přijetí dětmi. Pravidla jsou doplněna říkankami nebo jednoduchými slogany, které pravidelně opakujeme v konkrétních situacích (stolování, hygiena, ukládání ke spánku apod.), čímž podporujeme vytváření návyků a pocit bezpečí a jistoty ve škole.

Konkrétní obsah vzdělávání dětí od dvou do tří let je shodný se vzdělávacím obsahem všech ostatních dětí v MŠ. Při plánování vzdělávacích činností, přípravě libovolného integrovaného bloku, pedagogové zpracovávají pro všechny děti stejné téma, jednotlivé aktivity však důsledně diferencují podle schopností a možností jednotlivých dětí. U dětí do tří let dbáme na přiměřené množství podnětů k učení a podporování radosti z něj, na vytváření prostředí pro pozitivní vztahy mezi dětmi a radost z prožitého dne. Vycházíme z významu vlastních aktivit a prožitků. Posilujeme důvěru dítěte ve své schopnosti. Zaměřujeme se hlavně na stimulaci rozvoje myšlení, řeči, motoriky a na seznamování dětí se vším, co je důležité pro život. Poskytujeme dětem pomoc, pokud ji potřebují. Uvědomujeme si, že při volbě nabídky

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

jednotlivých aktivit je rozhodující vlastní prožitek dítěte založený na převažujícím aktivním podílu dítěte na činnosti. Výsledkem vzdělávací činnosti není konkrétní produkt, ale sama příležitost, zkušenost, prožitek dítěte. Při vzdělávání dvouletých dětí proto převládají aktivity spontánní, učitelky vytváří podmínky pro volnou hru, volný pohyb dětí, pro seznamování s prostředím, experimentování s hračkami a pomůckami, zajišťují střídání nabídky činností. Řízené (didakticky cílené činnosti) probíhají formou individuální činnosti nebo v malých skupinách, frontální činnosti zařazujeme v omezené míře. Mají význam hlavně pro vytváření pocitu sounáležitosti se skupinou a při vytváření hygienických návyků.

Učení v tomto věku probíhá nejvíce nápodobou. Z toho vychází vyžívané metody. Základem vzdělávání je situační učení, spontánní sociální učení, prožitkové učení založené na vlastní zkušenosti dítěte, integrované učení na základě blízkého tématu s propojením všech vzdělávacích oblastí a kooperativní učení, které využívá spolupráci s ostatními dětmi ve třídě (práce v homogenních i heterogenních skupinách).

Učení v tomto věku probíhá především hrou a činností, proto dětem poskytujeme co největší prostor pro volné hry a pohybové aktivity, využíváme názorné pomůcky. Při řízených činnostech je zařazováno časté opakování aktivit a pravidelné rituály jako ranní kruh či motivační říkadla. Opakováním trénujeme vytváření návyků a praktických dovedností.

Nosným prvkem vzdělávání dětí od dvou let v naší mateřské škole je individuální péče založená na maximální spolupráci s rodiči prostřednictvím každodenních kontaktů a rozhovorů, aktivním zapojení všech zaměstnanců školy, jejich laskavě důsledný přístup a pozitivní přijetí dítěte.

5.6 Popis zajištění distančního zajištění

Mateřská škola Čtyřlístek zvolila možnost osobního předávání s využitím předávacího místa za dodržení hygienických požadavků. Čas umístění a možnost vyzvednutí předem připravených materiálů bude rodičům s dostatečným předstihem sdělen přes webové stránky. Na webových stránkách v záložce vzdělávací nabídka bude vloženo seznámení s aktuálním IB, kde budou rodiče vidět, co by se v MŠ probíralo. Rodičům bude předložena také inspirace pro přípravu nabídky, kterou mohou rodiče s dětmi plnit v průběhu dne. Po návratu dětí do MŠ budou materiály převzaty od rodičů a dětem se založí do jejich portfolio.

6) VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

KONCEPCE OCHRANY PŘÍRODY A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Pěstovat u dětí pozornost a lásku k přírodě jako celku.

6.1 Základní integrované bloky

Základní integrované bloky jsou pro naši MŠ Čtyřlístek čtyři a průřezově obsahují všechny vzdělávací oblasti RVP. Tyto základní bloky na sebe přirozeně navazují a vzhledem k jedinečnosti výuky v mateřské škole prolínají vším děním a jsou ve vzájemné interakci. Pedagogům je dán značný prostor pro vlastní kreativitu, kterou mohou uplatnit rozpracováním základních integrovaných bloků tvorbou konkrétních bloků v rámci TVP.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Zde jednotlivě blíže určené integrované bloky nejsou ortodoxně závazné, ale jejich plnění je doporučeno s ohledem na věkové a jiné zvláštnosti dětí.

Konkrétní integrované bloky jsou rozděleny do 4 základních bloků:

Základní integrovaný blok č.1 – JÁ TO ZVLÁDNU SÁM

Je složen z témat, která povolna rozvíjí obraz dítěte od věcí jemu důvěrně známých – rodiny, k těm, které zatím nezná. Rozvíjí a upevňuje schopnosti, estetické cítění, zručnost, adaptivitu ke změnám, vztah k životnímu prostředí, k místu kde dítě žije. IB rozvíjíme a podporujeme logické a konstruktivní myšlení a komunikaci s kamarády, vrstevníky i dospělými, vyhledávání informací. Pomáhá dětem adaptovat se v prostředí MŠ, zvykají si na odloučení od rodiny, dodržování smluvených pravidel společného soužití a pravidel chování vede k důslednému dodržování hygienických návyků a sebeobsluhy, uvědomění si rozdílů mezi MŠ a rodinou. Seznámení s lidským tělem, hygienickými návyky, předcházení nemocem, důležitost pohybu pro naše tělo, vedení ke zdravému životnímu stylu. Děti si zvykají přijímat jinou potravu i tekutinu. Předškoláci se připravují na zápis do ZŠ – orientaci v časových pojmech, v názvech částí dne, učí se svou adresu, geometrické tvary. IB vedeme děti k vytváření pocitů bezpečí a příjemného klimatu ve třídě, k usnadnění přechodu z rodiny do kolektivu MŠ, vede k propojení rodiny a školy.

Příklady konkrétních tematických celků:

- Kluci, holky z naší školky
- Co děláme celý den
- Když kamarád stůně
- Všichni si rádi hrajeme
- Těšíme se do školy
- Moje rodina

Tímto základním IB podporujeme zejména tyto dílčí vzdělávací cíle:

- Uvědomění si vlastního těla
- Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- Rozvoj schopnosti sebeovládání
- Získání relativní citové samostatnosti
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení
- Seznámení s pravidly chování ve vztahu k druhému
- Seznámení se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí
- **Seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije.**

Plnění jednotlivých dílčích cílů je zaznamenáváno každý týden do tabulky v TVP.

Vzdělávací nabídka:

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

- Adaptace dětí na prostředí MŠ
- Artikulační, sluchové a rytmicko-melodické hry
- Recitace, dramatizace a zpěv
- Poučení o možných nebezpečných situacích
- Činnosti upevňující zdravé životní návyky
- Pohybové činnosti zaměřené na chůzi, běh, poskoky a lezení
- Zdravotní a dechová cvičení
- Hry pro rozvoj smyslového vnímání
- Poslech vyprávěných pohádek a sledování divadelních představení
- Vycházky zaměřené na poznávání okolí mateřské školy, sezónní činnosti
- Rozhovory na dané téma

Očekávané výstupy dětí:

- Zachovávat správné držení těla
- Koordinovat lokomoci a další pohyby a polohy těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- Správně vyslovovat a ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- Pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování atp.
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se může prakticky chránit

Rizika:

- **nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)**
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- špatný jazykový vzor
- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- **příliš časté vystupování učitele v roli soudce**
- **příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)**

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Klíčové kompetence, které mají největší vazbu na IB:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- **zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti**
- **samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej**
- **se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)**
- **uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení**
- **chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit**
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

Základní integrovaný blok č.2 – **KROK ZA KROKEM PŘÍRODOU**

Tento IB se zaměřuje na celoroční pozorování viditelných a postupných proměn přírody v každém roč. období, do povědomí získávat nové poznatky. Vnímat je všemi smysly.

Podzim – sklizeň ovoce a zeleniny, ochutnávání, sběr přírodnin pro zvířátka, vnímat krásu, barevnost a rozmanitost přírody, podzim, radovánky, chování volně žijících zvířat, odlet ptactva.

Zima – pozorovat její čarování, které z vody vytváří (sníh, led, rampouchy....), porovnávání zimní přírody ve městě a na horách, péče o osobní bezpečnost při zimních sportech, péče o ptactvo, experimentování (tání sněhu, barborky....)

Jaro - všimnout si viditelných změn (tání sněhu, první jarní květiny, hmyz), návrat ptactva-hnízdění, probouzení celé přírody – probouzení stromů, poznávání některých druhů, koloběh vody v přírodě, význam vody pro život na Zemi, experimentování (setí semínek...)poznávání domácích zvířat, jejich mláďat a význam pro člověka, poznávání volně žijících zvířat u vody, hmyz – práce s encyklopedií a atlasem, pěstovat kladný vztah ke všemu živému, environmentální výchova – pomáhat a chránit přírodu

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Léto – poznávání letních druhů ovoce, pozorovat letní louky (květiny, hmyz) letní činnosti – opalování, koupání, otužování, vycházky do přírody, výlety, nebezpečné hry.

Všímat si, jak se mění počasí v závislosti na ročním období a uvědomovat si, jak počasí ovlivňuje naše oblékání:

podzim – postupné ochlazování, mlha, déšť

zima – jinovatka, mráz, sníh, rampouchy, krása a kouzelnost zasněžené přírody, inverze

jaro – postupné oteplování, tání sněhu, jarní deštík

léto – slunečné počasí, teplo, bouřka, duha

Příklady konkrétních tematických celků:

- O Bramboráčkovi
- Panenka Jablenka
- Můj drak letí vysoko
- Příroda usíná
- Zima je tu děti
- Jak sněženky přivolaly jaro
- Co se děje v trávě
- Život kolem vody
- Proč se červen červená

Tímto základním IB podporujeme zejména tyto dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních /vnímání, naslouchání, porozumění/ i produktivních /výslovnosti, vyjádření pojmů, mluvního projevu/
- Posilování přirozených poznávacích citů /zvědavosti, zájmu, radosti z objevování/
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- Rozvoj společenského i estetického vkusu
- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Plnění jednotlivých dílčích cílů je zaznamenáváno každý týden do tabulky v TVP.

Vzdělávací nabídka

- Experimentování, zkoumání a pozorování přírody
- Spolupráce s Eko-centrem Paleta
- Pokusy a experimenty
- Konstruktivní a tvořivé hry a činnosti
- Prohlížení a vyhledávání v knihách
- Hry zaměřené na představivost, tvořivost a fantazii
- Činnosti zaměřené na spolupráci dětí
- Výtvarné činnosti zaměřené na rozvoj estetiky

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

- Vyprávění vlastních prožitků a zážitků
- Poslech čtených i vyprávěných příběhů a pověstí
- Zvládání úkolů procvičujících paměť
- Získávání praktické orientace v obci, výlety do okolí
- Sociální, psychomotorické a interaktivní hry

Očekávané výstupy dětí

- Koordinovat lokomoci
- Správně vyslovovat a ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- Pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- Zachytit a vyjádřit své prožitky – slovně, výtvarně, pohybově, hudebně či dramatickou improvizací
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc, mít ohled na druhého, nabídnout pomoc
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí – doma, v MŠ, okolí
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu chápání dítěte

Rizika:

- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- **prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým**
- **nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření**

Klíčové kompetence, které mají největší vazbu na IB:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
 - spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Základní integrovaný blok č. 3 – **SVÁTEČNÍ CHVÍLE**

Hlavním záměrem tohoto integrovaného bloku je vytvořit dětem pohodovou a klidnou atmosféru, vytvořit podmínky k radostnému prožití předvánočního času. Toto období v sobě nese tajemno, sílu kouzel a překvapení, děti mají možnost vše vnímat prostřednictvím přímého prožitku – mikulášská nadílka, nadílka od Ježíška, společná příprava na vánoční čas – zdobení stromečku, výroba vánočních ozdob, pečení a zdobení perníčků, výroba dárečků a posilování citové vazby k rodině. Cílem je seznámit děti s vánočními tradicemi, zvyky, koledami. Upevnit a posílit kamarádské vztahy, naučit vnímat potřeby a pocity ostatních. Seznámit s tradicemi Velikonoc, významy jednotlivých dnů (Zelený čtvrtek, Velký pátek apod.), s jarními písněmi. Využít netradičních materiálů k zhotovování výrobků z papíru, proutí a zdobení kraslic. Vést děti k slovnímu i výtvarnému vyjádření svých zážitků z Velikonoc.

V rámci svátku Den matek se zaměřit na uvědomění si citového vztahu mezi matkou a dítětem, připomenout dětem, že maminka i babička mají svátek. Připravit pro ně drobné dárky a vystoupení.

Cílem tohoto bloku je vytvořit dětem radostný týden k oslavě jejich svátku. Prostřednictvím soutěživých her i s rodiči, výletu, karnevalu a zábavných činností povedeme děti k posilování kamarádských vztahů, pozitivní nálady i příslušnosti ke své skupině, třídě, škole.

Příklady konkrétních tematických celků:

- Čertovská školka
- Vůně vanilkových rohlíčků
- Půjdem spolu do Betléma
- Jak to chodí o Vánocích
- Hody, hody, doprovody
- Maminka má svátek
- Týden dětských radostí

Tímto základním IB podporujeme zejména tyto dílčí vzdělávací cíle:

- **Rozvoj a užívání všech smyslů**
- Rozvoj komunikativní dovednosti a kultivovaného projevu

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem: rodina, MŠ
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Plnění jednotlivých dílčích cílů je zaznamenáváno každý týden do tabulky v TVP.

Vzdělávací nabídka

- Účast dětí na kulturním životě města
- Práce s literárními texty a obrázkovým materiálem, dramatizace
- Společné akce s rodiči, společné zábavy a slavnosti
- Hry k poznávání vztahů, společenských rolí
- Výtvarné zpracování osobních zážitků
- Práce s keramickou hlinou
- Hry na rozvoj vůle, sebeovládání
- Aktivita pro rozvoj fantazie dětí
- Činnosti umožňující projevení pocitů a dojmů dětí

Očekávané výstupy dětí

- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče a komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, odmítat společensky nežádoucí chování
- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké
- Mít povědomí o významu životního prostředí

Rizika:

- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Klíčové kompetence, které mají největší vazbu na IB:

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Základní integrovaný blok č.4 – CESTA ZA POZNÁNÍ SVĚTA

Tak jako naše tělo, jeho orgány i naše smysly fungují v jednom celku, tak i okolní svět je navzájem propojen. Právě okolní prostředí vytváří podmínky pro rozvoj člověka. Smysly dítěte jsou rozprostřeny vstříc neznámému světu. Tento blok podporuje touhu poznávat okolní svět, sama sebe a vede k osvojení si potřebných návyků a životního stylu. Tento blok vede děti k osvojení si dovedností potřebných k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody a vytváří zdravé životní návyky a postoje. Je nezbytné, aby se děti naučily říci „ne“ v situacích je ohrožujících, nebezpečných, nedovolených a zakázaných.

Hlavním cílem IB je rozšířit teoretické a praktické dovednosti tak, aby mohl utvářet u dítěte elementární povědomí o okolním světě, o vlivu člověka na životní prostředí, počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu.

Dítě pozná okolní svět, orientuje se v prostředí, získá poznatky o místě, kde žije, zemi, kultuře, vesmíru a zeměkouli.

IB vede děti k vnímání, že svět je nekonečně pestrý, různorodý, a má svůj řád. Vytváří povědomí o tom, že všechno kolem se vyvíjí, mění, pohybuje a proměňuje a s těmito zákonitostmi je třeba počítat. Vytváří povědomí o významu životního prostředí pro člověka a uvědomění si, že svým chováním a jednáním může pomáhat i škodit.

Tento blok umožní dětem objevovat a žasnout nad jevy a procesy a nechá je objevovat souvislosti. Na cestě za objevováním světa podpoří aktivitu k dosažení této objevné cesty.

Příklady konkrétních tematických celků:

- Co umí naše tělo
- Víš, co ze mne dělá člověka
- Ten dělá to a ten zas to
- Cesta kolem světa

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

- Pardubice – moje město
- My jsme malí muzikanti
- Co máš dělat na červenou
- Co jezdí, pluje a létá
- Co se může stát
- Žlutá, modrá, zelená-víme co to znamená

Tímto základním IB podporujeme zejména tyto dílčí vzdělávací cíle:

- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální /výtvarné, hudební, pohybové, dramatické/
- Rozvoj tvořivosti, tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- Osvojení si element. poznatků o znakových systémech a jejich funkci /abeceda, čísla/ /
- Vytvoření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- Rozvoj kooperativních dovedností
- Rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí /spolupracovat/, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností a planetou Zemí

Plnění jednotlivých dílčích cílů je zaznamenáváno každý týden do tabulky v TVP.

Vzdělávací nabídka

- Příležitosti a hry pro rozvoj vůle a sebeovládání
- Aktivitu směřující k tvořivému myšlení
- Kolektivní hry zaměřené na dodržování pravidel a spolupráci
- Pracovní činnosti zaměřené na rozvoj estetického vkusu
- Sportovní aktivity dětí
- Smyslové hry, kooperativní činnosti
- Didaktické hry na rozvoj kognitivních, matematických a logických představ
- Prožitkové hry a činnosti k poznávání časových pojmů
- Účast na kulturních akcích
- Vycházky a výlety za poznáním
- Cvičné poplachy v rámci BOZP
- Vyhledávání v časopisech a encyklopediích

Očekávané výstupy dětí

- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc
- Rozlišovat některé obrazové symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky,...) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- Poznat některá písmena a číslice, popřípadě slova
- Poznat napsané své jméno
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, používat telefon
- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech i ve slovních výpovědích k nim
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- Naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a umět je vyjádřit
- Chápat prostorové pojmy a elementární časové pojmy
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- Spolupracovat s ostatními
- Pochopit, že každý má své společenství, svou roli, podle které je třeba se chovat
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik; říci, co bylo zajímavé
- Mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.

Celoroční spolupráce s EKOCENTRUM PALETA PARDUBICE– cyklus výchovných bloků dle nabídky

Rizika:

- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- **chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrožícím od neznámých lidí**

Klíčové kompetence, které mají největší vazbu na IB:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jím učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

RÁMCOVÁ NÁPLŇ PRÁCE:

- rozvíjet citové vztahy k přírodě a učit se přírodu vnímat esteticky
- klást důraz na ochranu zeleně, rostlin a živočichů, neníčit keře, rostliny, stromy ...
- vytvářet dovednosti a návyky v udržování čistoty, v ošetřování rostlin a úpravě okolního prostředí
- přírodovědné naučné vycházky do oblastí: zalesněné aglomerace, chráněná území (Nemošická stráň), městské sady a parky, hory a podhůří, vodní nádrže, rekreační oblasti (škola v přírodě, Sečská přehrada, Železné hory)
- třídění odpadů – pexeso „Drak odpadák“ – EKOcentrum Paleta
- poukazovat na negativní jevy znečišťování přírody člověkem:
 - mytí dopravních prostředků u řek a rybníků
 - vypouštění škodlivin do odpadních vod
 - vytváření nedovolených skládek
 - jízda autem do lesa

Využít přímého pozorování při pobytu venku, vést děti k samostatnému hodnocení jevů a situací.

Péče o zeleň v našem okolí

- práce v koutku živé přírody
- péče o školní zahradu
- péče o květiny ve třídě
- celoroční pozorování stromu

Péče o lesní zvěř

- sběr kaštanů a žaludů

Péče o ptactvo

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

- krmítka na školní zahradě
- krmení labutí

VYTVÁŘENÍ PŘÍRODNÍCH TÉMATICKÝCH KOUTKŮ V HALE ŠKOLY tzv. „ROČNÍ STOLY“

Přímé pozorování rostlin a zvířat

- na louce, na poli, v lese, u vody
- v ZOO
- na dvorcích a zahradách

Učební pomůcky:

správná volba veršů, pohádek, povídek, písni a vyprávění, říkadel, ilustrací, obrázků, popř. filmů, námětových her, hospodářství, farma, ZOO, salaš

- využívat vhodné metody a formy práce
- vhodný výběr hraček
- používat přírodní materiály
- využití interaktivní tabule

VYLOUČIT POBYT DĚTÍ VENKU VE ŠPATNÝCH ROZPTYLOVÝCH PODMÍNKÁCH

OMEZOVAT POBYT DĚTÍ VE ZNEČIŠTĚNÝCH OBLASTECH

K naplnění těchto výchovných úkolů je nutné vytvářet dostatek podnětů pro děti, sebevzdělávat se v odborné literatuře, pružně aplikovat nové poznatky v práci s dětmi.

Jednoduché pokusy prováděné dětmi:

- rychlení větvíček „BARBORKA“
- předpěstování semen, sadby na záhony ve třídě – hrách, osení
- tání sněhu, nečistoty – ochrana zdraví atd.

PŘI VŠECH ČINNOSTECH UČÍME DĚTI VNÍMAT PŘÍRODU VŠEMI SMYSLY:

- poznáváme barvu, vůni, tvar, chuť
- zapojíme zrak, čich, hmat, chuť, sluch

Náměty na spolupráci s rodiči:

- pozorování životního cyklu rostlin – na zahrádkách
- pomoc při jarním a podzimním úklidu školní zahrady
- sběr podzimních plodů pro lesní zvěř
- třídění odpadů
- sběr a sušení léčivých rostlin

Ochrana přírody životního prostředí je nutnou podmínkou pro další život na Zemi.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

6.2 Zpracování integrovaných bloků v rámci TVP

Paní učitelky si v TVP radí a vybírají IB podle svého uvážení s ohledem na vzdělávací záměr, roční období a kulturní akce školy. Doba realizace jednotlivých bloků je plně v kompetenci učitelky. Pokud paní učitelce nějaký IB chybí, připraví si činnosti a založí mezi ostatní IB. IB jsou rozdělené na doporučené a volitelné. Po vybrání IB napíše do TK vybrané klíčové kompetence a do přípravy nabídku činností a dílčích vzdělávacích cílů, k jejichž dosažení budou směřovat, ty které splní zapíše do tabulky ke konkrétnímu hlavnímu IB. Cvičení a logopedii vychází z měsíčních plánů, které jsou umístěné na nástěnce pro rodiče a na třídách. Na konci týdne provede paní učitelka evaluaci IB. V pátek umístí na nástěnku pro rodiče v šatně dětí stručný výtah připravovaných činností pro jejich děti na příští týden.

6.3 Doplnující programy

Doplňující projekty vypracovaly paní učitelky a jsou pouze doporučené a je na paní učitelce zda i kdy projekt zařadí.

ROZVOJOVÝ PROGRAM PRO DĚTI S ODLOŽENOU ŠKOLNÍ DOCHÁZKOU

Konzultováno: s Doc. PhDr. Danou Heřmanskou CSc.

- práce s dětmi v rámci činnosti MŠ
- spolupráce s rodiči dětí – stimulace a kontrola rozvíjejících činností v rodinném prostředí (zejména se zaměřením na úkoly dané rodičům dětí v Pedagogicko-psychologické poradně v rámci doporučení odkladu)

Obsahové zaměření činnosti v MŠ:

1) Rozvíjení obecného duševního rozhledu dětí

- znalosti v blízkém i vzdálenějším prostředí (např. názvy ulice, obchody, sortiment zboží, běžná občanská povolání a jejich náplň, dopravní prostředky – popis, rozdíly; běžné předměty – funkce, materiál, ze kterého jsou vyrobeny; zvířata, rostliny, nářadí aj.)
- pojem počtu do pěti
- stimulace zájmu o knihy, časopisy, písmenka, číslice aj.

2) Rozvíjení řeči

- rozvoj slovní zásoby
- vyjadřování v souvislých krátkých větách, jednoduchých souvětích
- vysvětlování neznámých slov

3) Rozvoj paměti

- vizuální, auditivní, motorické aj. (básničky, písničky, pohyby, poznávání obrazového znázorňování předmětů aj.)

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

- mechanické, jednoduché logické, verbální, názorové
- 4) **Rozvoj kresby**
 - stimulace zájmu o kresbu
 - dovednost kreslit z představy kroužky, čtverce, křížky, tečky, obstojně lidské postavy, různé předměty
 - kresby překreslovat v menším měřítku
- 5) **Pozornost**
 - schopnost soustředit pozornost úmyslně, z vlastní vůle na zvolenou nebo uloženou činnost
- 6) **Zaměření činnosti**
 - ve hrách a drobných pracích zaměřovat již na cíl činnosti, vytrvalost, zdolávání překážek, dovedení do konce činnosti, uspokojení výsledkem, významem, dožadování se skutečných prací, které dělají dospělí
- 7) **Ovládání spontánní pohybové aktivity**
 - potlačování potřeby neustálého tělesného pohybu
 - dovednost zaujmout se činností natolik, aby dítě vydrželo klidně sedět
- 8) **Ovladatelnost na dálku**
 - podřízení se pravidlům a skupinovým zvyklostem při společných hrách, přijímání pokynů učitelky udílených společně celé skupině
- 9) **Dovednosti**
 - zvládání jednoduchých úkonů každodenního života (oblékání, svlékání, zapínání a rozepínání knoflíků, tkaniček, samostatnost při užití záchodu, drobné úkony při pomoci v MŠ, doma)
- 10) **Sociální vztahy**
 - stimulace aktivního zájmu o ostatní děti a dospělé osoby, navazování slovního kontaktu
 - zachovávání společenských pravidel jednání s lidmi (umí pozdravit, poprosit, poděkovat, oslovit aj.)
 - vytvoření určité dávky sebekázně
- 11) **Rozvoj myšlenkového procesu**
 - na všech výše uvedených úkolech různého druhu cvičit konkrétní a předpojemové myšlení odhalováním a chápáním vztahů mezi předměty, jevy, poznáváním vlastností předmětů apod.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

PROGRAM PROTIDROGOVÉ PREVENCE V MŠ

Úkolem pedagogických pracovníků je prohlubování znalostí a čerpání nových poznatků a zkušeností v této oblasti – odborná školení OPPP.

Program protidrogové prevence obsahuje informace o nežádoucím životním stylu, nebezpečí pohozených věcí. Děti se seznámí s tím, co ohrožuje zdraví, učí se využívat slůvka „ne“ a v případě ohrožení se obrátit na osoby, kterým důvěřuje.

1) Postavení dítěte v rodině

- pěstování pocitu bezpečí, vzájemné důvěry
- upevňování citových vztahů a vazby ke svým nejbližším – rodičům, sourozencům, prarodičům
- vědět, na koho se obrátit v případě ohrožení

2) Postavení dítěte v dětském kolektivu

- sounáležitost s kamarády
- vzájemná pomoc
- rozlišení správného a nesprávného chování

3) Poznáváme své tělo

- osvojení názvů částí svého těla
- ochrana zdraví

4) Pěstování základů správného životního stylu

- co je nutné pro zdraví
(pobyt venku, sportovní pohybové vyžití, správná výživa, poznáváme léčivé byliny, otužování apod.)
- rozvíjení zájmů a zálib, předcházení nudy
- co naše zdraví ohrožuje (alkohol, kouření, počítačové hry, televize)

5) Utváření prosociálních postojů

- vštěpování potřebných vlastností
(co je správné a co ne, co se mi líbí x nelíbí a proč?, co by mi udělalo radost, co nemám rád apod.)
- při hravých činnostech cvičení ohleduplnosti, střídání a respektování vedoucí úlohy dítěte, pomoc kamarádům
- upozorňujeme na příklady správného chování
- rozlišování úmyslného a neúmyslného ublížení

6) Umění používat slůvko “ne” – odmítnutí

- zařazování her s odmítáním, využití příběhů a pohádek (např. O Sněhurce)

7) Nebezpečí komunikace s neznámou osobou

8) Nebezpečí pohozených předmětů

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

(injekční stříkačky, plechovky, lahvičky od léků apod.)

9) Řešení jednoduchých modelových situací

Co kdyby:

- tvému sourozenci ubližoval cizí člověk x někdo, koho znáš
- jsi našel na pískovišti injekční stříkačku
- mi cizí člověk nabízel sladkosti, hračky, odvoz autem k rodičům
- dítě lákal k procházce do přírody, k návštěvě bytu apod.
- někdo zazvonil, když jsem doma sám atd.

10) Monitorování eventuální drogové situace v rodině

- podchycení signálů z abnormního chování rodičů a spontánního sdělení dětí

Děti od nejútlejšího věku potřebují oporu a povzbuzení. Je proto nutné věnovat jim pozornost, rozvíjet jejich záliby, pěstovat vzájemnou důvěru, dávat jim najevo svoji lásku. Musí mít vypěstován pocit, že se na nás mohou spolehnout a obrátit se o pomoc, i když udělají chybu. Nejúčinnějším činitelem je vlastní příklad.

PROGRAM EKOLOGICKÉ /ENVIRONMENTÁLNÍ/ VÝCHOVY

Cílem námětů a ekologických her je přivádět děti nejen k poznávání přírody, ale především utvářet celkovou osobnost dítěte – směřovat k odpovědnému přístupu k přírodě a lidem. Ekologická výchova přispívá k poznávání přírody ve všech souvislostech a důsledcích, se všemi zákonitostmi a vztahy.

Základem ekologické výchovy je hra, která se promítá do všech činností a jejíž pomocí dítě získává prvotní vědomosti a znalosti o životě lidí, jejich práci, vzájemných vztazích a vztahu k přírodě.

Ekologická výchova je zaměřena na poznávání přírody a ochranu životního prostředí. Klade důraz na bezprostřední kontakt s přírodou, na její pozorování a poznávání praktickou činností. Vede děti k ekologickému myšlení a jednání na základě vlastních prožitků a zkušeností. Prvky ekologické výchovy musí prolínat celým výchovným působením.

Aktivita v ekologické výchově nezapomínají ani na

- rozvíjení znalostí, schopností a dovedností
- rozvoj osobnosti (vztah k přírodě, sebedůvěra, samostatnost, tvořivost)
- rozvoj komunikace (spolupráce, navazování kontaktů)
- rozvoj vyjadřovacích schopností

K tomu, aby ekologická výchova splnila své poslání, použijeme co největší škálu forem a metod práce

- terénní pozorování a pokusy
- práce s živými organismy
- smyslové hry
- výtvarné činnosti s použitím přírodních materiálů

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Pravidla ekologické výchovy

Vědomostní pravidla – objevování, vědomí souvislostí

Emocionální pravidla – prožitky, zkušenosti, úcta k živé a neživé přírodě

Sociální pravidla – komunikace, skupinová práce

Činnosti a občanské kompetence

- dítě ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

- dítě dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Výchova dětí k lásce k přírodě je nikdy nekončící práce, plná překvapení, fantazie a radosti.

Činnost	Poznatek
POZORUJEME PO URČITOU DOBU NĚJAKÝ STROM	Listy stromu se postupně zbarvují.
ZABARVUJÍ SE LISTY NA STROMECH A KEŘÍCH	Jak přestávají listy růst a končí svoji činnost (v důsledku ochlazení a zkracování dne), mizí zelené barvivo, které převládalo během roku a postupuje žluté a červené barvivo.
OPADÁVAJÍ LISTY ZE STROMŮ A KEŘŮ	Při chladných nocích voda v listech a větvích zamrzá a poruší jejich spojení. Ráno při oteplení voda roztaje, list se odloupne.
SBÍRÁME PESTRÉ LISTY RŮZNÉHO TVARU	Kolem nás roste mnoho stromů a keřů s různými tvary a velikostmi listů.
UČÍME SE POZNAT PLODY VOLNĚ ROSTOUCÍCH DŘEVIN	Některé plody jsou jedlé a jiné nejsou chutné nebo jsou jedovaté. Kaštiny a žaludy dobře usušíme a předáme pro zimní přikrmování zvířete.
POZORUJEME STĚHOVAVÉ PTÁKY	Stěhovaví ptáci na zimu odlétají i několik set km. Nelétají jednotlivě, ale většinou v malých nebo větších hejnech.
PROHLÍŽÍME SI STROM, JAK VYPADÁ KMEN A JAK ROSTOU VĚTVE	Každý strom má svůj habitus. Podle tohoto vzrůstu můžeme rozeznávat stromy na dálku.
PROHLÉDNEME SI JEHLIČNATÉ STROMY	Jehličnaté stromy (mimo modřín) zůstávají po celý rok zelené. Každý strom má jiný tvar šišek, velikost jehlic.
NATRHÁME OVOCE	Podle vzhledu a chuti poznáváme jednotlivé druhy ovoce.

Činnost	Poznatek
JAKOU BARVU MÁ ZIMA	Sníh je hebký a lehký, obsahuje mnoho uzavřeného vzduchu, a proto vypadá bílý.
CHYTÍME SĚHOVÉ VLOČKY DO RUKY	Sníh padá ve vločkách, ty teplem tají a mění se na vodu.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

TVOŘÍME SNĚHOVÉ KOULE, POSTAVIČKY NEBO ZVÍŘATA	Při silných mrazech se tvoří prachový sníh, který nejde spojovat. Když je teplota nad nulou, sněhové vločky jsou velké a mokré a snadno se smáčkou do sněhových koulí.
STLAČUJEME SNÍH, ABY VZNIKLA VĚTŠÍ ČI MENŠÍ KOULE	Sníh je velmi kyprý, je v něm vzduch, který můžeme vytlačit.
SLUNEČNÍ PAPRSKY SE OD SNĚHU ODRÁŽEJÍ, VYTVÁŘÍ TRPYTÍCI SE KRAJINU	Sluneční paprsky, odrážející se od sněhu mohou poškodit zrak. Proto nosíme brýle, které nás chrání před nebezpečnými slunečními paprsky.
PŘI SILNÝCH MRAZECH VZNIKÁ NA VODĚ LEDOVÝ KRUNÝŘ, NA KTERÉM SE DÁ BRUSLIT	Ochlazením se zvětšuje objem krystalizující vody, led zaujímá větší prostor. Má-li větší objem, má také nižší hmotnost, to znamená, že na vodě plave.
POKUSÍME SE PROŠLÁPNOUT KALUŽE S LEDEM	Není-li led dostatečně silný, praská a láme se. Proto nikdy nechodíme na led, dokud nám to někdo z dospělých nedovolí.
SLEDUJEME VE SNĚHU STOPY ZVÍŘAT	Zvířata, stejně jako lidé zanechávají ve sněhu stopy. Podle nich můžeme poznat, kam živoch šel nebo běžel.
POZORUJEME, JAK SE CHOVAJÍ PTÁCI U KRMÍTKA	Sýkory létají rychle. Zvonek zelený honí jiné ptáky.
SROVNÁVÁME, JAK JSOU PTÁCI VELCÍ, VŠÍMÁME SI ZBARVENÍ	Sýkora koňadra má tmavou hlavičku a žluté břicho. Sýkora modřinka je menší a má modré temeno hlavy.
POZORUJEME, JAK TAJE SNÍH	Teplem sníh taje. Špinavý sníh je tmavý, přitahuje více slunečních paprsků než bílý, proto taje dříve. Nejdéle se drží na zastíněných místech.
KAM SE ZTRÁCÍ VODA?	Voda prosakuje půdou v zahradách, polích, stéká do potůčků, potoků a řek. Zvyšuje se hladina vodních toků, mohou vznikat povodně.

Činnost	Poznatek
PROHLÉDNEME SI JARNÍ LOUKU A BARVY NA NÍ	Každá rostlina má voji barvu květu. Podle květu nejsnáze poznáme jednotlivé druhy rostlin.
PROHLÉDNEME SI KVĚTY PAMPELIŠKY, SEDMIKRÁSKY, ORSEJE A PETRKLÍČE	Nejen barva květu určuje rostlinu, ale také jeho tvar a složení. Každá rostlina má svůj tvar a skladbu květu – okvětní lístky, pestík, tyčinky, bliznu.
KDO USEDÁ NA JEDNOTLIVÉ KVĚTY A CO TAM SBÍRÁ?	Na květy usedají včely, čmeláci, motýli. Sbírají květní šťávu, kterou se živí. Při sběru šťávy opylují rostliny.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

PROHLÉDNEME SI STROMY VE SVÉM OKOLÍ	U každého stromu začíná vegetační období v jinou dobu. Například před listy kvete zlatý déšť, s listy ovocné stromy a naposledy se olistí jasan.
NA ROSTLINÁCH HLEDÁME HOUSENKY, OPATRNĚ SI JE PROHLÉDNEME	Housenka je stadium vývoje motýla. Když doroste, zakuklí se a z kukly se vylíhne nový motýl.
POZORUJEME SLUNÉČKO SEDMITEČNÉ, ČÍM SE ŽIVÍ	Slunéčka mají různý počet teček na krovkách. Pod krovkami mají křídla. Jsou užitečná, protože žerou mšice.
HLEDÁME POD KAMENY MRAVENCE	Mravenci se začnou rychle stahovat do spodních chodeb. Vlečou při tom kokony s kuklami, chybně považované za vajíčka.
NASLOUCHÁME ZPĚVU PTÁKŮ, ZKUSÍME JE NAPODOBIT	Každý ptačí druh má svůj typický ptačí zpěv. Můžeme je rozeznávat podle hlasu.

TŘÍDÍME ODPAD

PAPÍR – Modrý kontejner

Sbíráme: noviny, časopisy, kancelářský papír, reklamní letáky, knihy, sešity, krabice, lepenka, kartón, papírové obaly

Recyklace: Slisovaný sběrový papír poslouží k výrobě nového papíru. Papír je možné takto recyklovat asi 5 krát.

Výrobky z recyklovaného papíru: novinový papír, sešity, obaly na vajíčka, toaletní papír, aj.

SKLO – Zelený kontejner

Sbíráme: lahve od nápojů, skleněné nádoby, skleněné střepy – tabulové sklo

Recyklace: Rozdrcené sklo se přidá do výchozí směsi k výrobě nového skla.

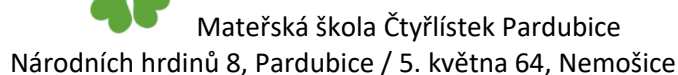
Výrobky z recyklovaného skla: lahve na minerálky a pivo, jiné skleněné výrobky

PLAST – Žlutý kontejner

Sbíráme: PET lahve od nápojů, kelímky, sáčky, folie, výrobky a obaly z plastů, polystyren

Recyklace a výrobky: Z PET lahví se vyrábí vlákna, která se používají jako výplň zimních bund a spacáků. Polystyren slouží k výrobě speciálních cihel. Ze směsi plastů lze vyrábět odpadkové koše, zahradní nábytek, zatravnovací dlažbu, protihlukové stěny.

AKTIVITA MŠ

Naše MŠ se již několik let pravidelně umísťuje na předních místech!

MODRY KONTEJNER
 DOPIS – SUKOVKA
 PLOŠTÍ PLOŠTÍ – ŽELEŽNÝ
 ŽELEŽNÝ KONTEJNER – TRUCK PLOŠTÍ
 ŽELEŽNÝ KONTEJNER – ŽELEŽNÝ KONTEJNER

ZUFFI KORTEJAER
 SUIJS - STATION
 PLASTIC MASSING - VORMGEVEN - COËKEN
ZUFFI KORTEJAER - TRILWAY SUIJS
 RECHTING ZUFFI PLASTY - RECHTSTREEKSE PRODUCT

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

VÝZNAMNÉ DNY – EKOLOGIE

1.1. Světový den míru

Slaví se od roku 1968 z iniciativy papeže Pavla VI.

22.3. Světový den vody

Vyhlášený Valným shromážděním OSN jako varovný signál, že celosvětově dochází k nedoceňování významu rozvoje vodních zdrojů. Poprvé se slavil v roce 1993.

1.4. Mezinárodní den ptactva

Výroční den podepsání mezinárodní konvence o ochraně užitečného ptactva v roce 1906.

7.4. Světový den zdraví

Výroční založení Světové zdravotnické organizace (WHO) v roce 1948.

22.4. Den Země

Poprvé ho uspořádali američtí studenti v roce 1970, vyhlášen na zasedání generální konference UNESCO v roce 1983, v ČR od roku 1990).

3.5. Den Slunce

5.6. Světový den životního prostředí

V tento den v roce 1972 začala ve Stockholmu Konference OSN o problémech životního prostředí

16.9. Mezinárodní den ochrany ozónové vrstvy

Vyhlásilo v roce 1994 VS OSN, den výročí podepsání Montrealského protokolu v roce 1987.

20.9. Světový den bez aut

20.10. Den stromů

Slaví se od roku 2000 v celé ČR.

29.12. Mezinárodní den biodiverzity

Svátek rozmanitosti živé hmoty obývající Zemi, svátek všeho živého, slaví se z rozhodnutí ekologů a OSN v roce 1994.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

6.4 Projektové učení

Charakteristika projektů:

Druh a místo realizace: Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice a její odloučené pracoviště Nemošice

Věková skupina dětí: 3 – 6 let (heterogenní/homogenní třída)

Celkový počet: cca 25 dětí v každé třídě

Délka trvání: krátkodobé a dlouhodobé projekty celé MŠ,
individuální projekty tříd

Projektová metoda pomáhá snadněji a účelněji dosahovat cílů stanovených v RVP. Rámcový vzdělávací program vede školy k tomu, aby byla výuka založena na integraci. Její podstatou je hledání určitých témat učiva, která je možné spojovat bez ohledu na jejich původní začlenění do tradičních předmětů, v mateřské škole do jednotlivých složek výchovy. Cestou k integrované výuce může být právě projektová metoda, jedna z alternativ k tradičnímu pojetí výchovy a výuky. V mateřské škole je integrace chápána také jako propojení se širším okolím (škola, rodina, obec), vnímání celou osobností - zapojení všech smyslů, propojení zkušeností s novým poznáním, kooperace dětí a učitelů.

Cíle projektového učení:

- brát ohled na potřeby dětí získávat nové zkušenosti, poznatky a schopnosti
- navozovat cílenou vzdělávací činnost, a to nejen teoretickou, ale především praktickou
- objasňovat různé problematiky dětem nejpríjemnější metodou zážitkového učení a experimentování v podnětném a bohatém prostředí

Efektivita projektové metody:

Úspěšnost projektové metody závisí na pečlivé přípravě projektu. V mateřských školách mluvíme o projektování z hlediska učitelky, jak ona sama připraví práci s dětmi. Jedním z kroků k efektivitě projektu je právě naslouchat hlasům dětí, reagovat na jejich zájmy a potřeby a vycházet z individuality jednotlivců a spolupracovat s ostatními. Děti se svým podílem na přípravě učí hravou formou projektování svých činností, hledají souvislosti a využívají své zkušenosti.

Dalším znakem efektivy je vytvoření podnětného prostředí bohatého na nejrůznější materiál dětem volně dostupný. Tyto podmínky pak povzbuzují zájem a zvědavost dětí. Stejně

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

tak je potřeba vytvořit otevřené, sdílné prostředí, v němž vládnu vztahy vzájemné úcty, tolerance a odpovědnosti.

Učitel má v projektové metodě především roli odborného poradce, pomocníka v orientaci, organizaci a koordinaci jednotlivých činností. Jeho úkolem je úvodní i průběžná motivace, jasné formulování a objasnění pravidel i jednotlivých úkolů a samozřejmě průběžná kontrola, kterou provádí ve spolupráci s jednotlivcem nebo celou skupinou. Jeho jednání by mělo být flexibilní, to znamená se schopností reagovat na aktuální situaci.

Důležitým krokem k efektivitě daného projektu je jeho konkrétní výsledek, který může mít mnoho podob. Ať už půjde o výstavu ve školce, vystoupení dětí pro veřejnost, představení kroniky z aktivit v přírodě nebo jiný produkt, musí být vidět provázanost školy a života. Kromě tohoto hmotného výsledku je jistě velmi důležitý samotný vnitřní prožitek dítěte, jeho nové zkušenosti a poznatky, které by dále mělo umět uplatnit ve svém životě. Téma a jeho zpracování musí být pravdivé, smysluplné, aby zkušenost s ním mohla být skutečně základem pro orientaci v dalších problémech a nových situacích.

Realizace projektu:

Jednotlivé kroky by měly spíše vytvářet určitý rámec, podle kterého se může učitelka orientovat, a ten pak následně uzpůsobovat individuálním potřebám žáka či dané skupiny.

V tuto chvíli nastupuje učitel do role toho, který poskytuje dětem potřebnou svobodu k plnění činností, dohlíží na bezpečnost a podnětné prostředí, je rádcem a pomocníkem tam, kde ho děti potřebují. Stále má před sebou dané cíle, ke kterým děti vhodným způsobem a přiměřeným zásahem motivuje.

V průběhu realizace činností má nenahraditelný význam vyhodnocování a zpětná vazba. Hodnotí jednak pedagog, ale také děti, které je potřeba těmito činnostmi také učit. Hodnocení můžeme provádět různými metodami (pozorováním, analýzou dětských prací, dialogem s dítětem, diskusemi ve skupině a podobně). Na základě hodnocení pak upravujeme další náplň činností, vedeme děti k tomu, aby samy rozvíjely projekt dle vlastního zájmu a aktuálních potřeb.

Po ukončení práce projekt vyhodnotíme (písemnou formou). Vracíme se k cílům, které jsme si vytyčili na začátku plánování, a podle nich zkoumáme, co se povedlo, kde zůstaly rezervy, co se nepovedlo uskutečnit vůbec. Důležité je, aby proběhlo hodnocení učitelkou - sebereflexe, co se jí líbilo, co nesplnilo její očekávání, dále pak nastupuje hodnocení a sebehodnocení dětmi, jejich pocitů a prožitků.

Příprava a realizace projektu je jistě náročná, určitě se ale vyplatí. Nikdy by se však plánování nemělo stát cílem práce s dětmi, je pouze krokem, který vede k získávání zkušeností pomocí prožitkového učení a experimentování v podnětném a bohatém prostředí.

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

Na tvorbě projektů se podíleli pedagogové školy. Jednotlivé projekty byly začleněny do projektového učení MŠ a je jen na samotných pedagozích, jaký konkrétní projekt zvolí pro realizaci v daném školním roce.

Hlavním projektem MŠ je „Cesta ke ctnostem“. Tento projekt je nadřazený všem projektům a prostupuje do dalších činností celé MŠ.

Naše projekty slouží k naplňování jednotlivých ctností tohoto hlavního projektu.

6.5 Rozdělení projektů

Celoroční projekty:

„Cesta ke ctnostem“ – celoroční projekt zaměřený na ctnosti, jakožto skvělé vlastnosti lidí

„Bezva hraní s kamarády“ – celoroční projekt zaměřený na rozvoj pohybu, smyslového vnímání a spolupráci dětí

„Voda základ života“ – celoroční environmentální projekt

„Jak vyvrát na odpad“ – celoroční environmentální projekt

„Jak na chuť ke zdravému jídlu“ – celoroční projekt o zdravé životosprávě

„Třídíme, sbíráme“ – celoroční projekt ve spolupráci se společností SmP Odpady a.s. zaměřený na sběr separovaného odpadu (PET lahve, papír, kovové nápojové obaly)

„Šablony pro MŠ a ZŠ II“ – personální podpora, osobnostně sociální a profesní rozvoj pracovníků ve vzdělávání, podpora inovativního vzdělávání dětí a úzké veřejnosti. **Tento projekt je spolufinancován EU.**

Krátkodobé projekty:

„Jede Martin na bílém koni, podkůvky vesele zvoní“ – tradiční projekt MŠ

„Ptáci v zimě“ – environmentální projekt

„Zdravý zoubek je veselý zoubek“ – prevence – péče o chrup

„Čáry máry čarujem“ – tradiční projekt MŠ spojený s akcí pro rodiče, děti a přátele školy

„Mámo, táto, pojď si hrát“ – tradiční projektový den pro rodiče, děti i přátele školy

Individuální projekty tříd:

MŠ Čtyřlístek Pardubice – Národních hrdinů, Pardubice

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

„Moje kniha“ – projekt MŠ Čtyřlístek Pardubice zaměřený na předčtenářskou gramotnost

„Koloběžkování“ – tradiční projektový den zaměřený na dopravní výchovu

„Zahradní slavnost“ – akce pro rodiče, děti i přátele školy MŠ Čtyřlístek Pardubice s environmentálním přesahem

MŠ Čtyřlístek Pardubice – Nemošice

„Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky“ – celoroční projekt MŠ Čtyřlístek Pardubice – Nemošice zaměřený na sportovní všestrannost. Projekt vypracovala a organizuje Česká obec sokolská pod záštitou MŠMT.

„Zahradní slavnost“ – akce pro rodiče, děti i přátele školy MŠ Čtyřlístek Pardubice – Nemošice s environmentálním přesahem

„Podzimní slavnost“ – akce pro rodiče, děti i přátele školy MŠ Čtyřlístek Pardubice – Nemošice s environmentálním přesahem

„Kniha je můj kamarád“ – celoroční projekt MŠ Čtyřlístek Pardubice – Nemošice zaměřený na předčtenářskou gramotnost

7) EVALUAČNÍ SYSTÉM ŠKOLY

Zpětná vazba činnosti školy je nezbytnou součástí současné školy. Pokud škola usiluje o stálé zkvalitňování své práce cestou poučení se ze svých chyb, tak je na správné cestě stát se tzv. učící se školou.

7.1 Vnější evaluace

Vnější evaluace provádí zřizovatel, ČŠI, hygienická stanice, SSZ. Výsledky vnější evaluace jsou zaznamenány a uloženy v ředitelně.

7.2 Vnitřní evaluace

Nastavení průběžného vyhodnocování jako procesu zkvalitnění pedagogické práce.

Evaluaci provádí paní učitelky každý den zápisem provedené vzdělávací nabídky a ústně s kolegyní.

IB po celém jeho provedení krátkým zápisem zhodnotí, co se zdařilo x nezdařilo, případně proč a čím může být zkvalitněna další pedagogická práce s tímto IB.

7.3 Hodnocení dětí

Zpětná vazba činnosti dětí se děje především verbální formou dvou učitelek na třídě využíváme převážně tyto metody evaluace:

- cílené i opakované pozorování

Mateřská škola Čtyřlístek Pardubice
Národních hrdinů 8, Pardubice / 5. května 64, Nemošice

- rozhovor s dítětem, s rodiči, konzultace s odborníky
- rozbor herních aktivit dítěte
- rozbor procesu učení při didaktických hrách či testech
- posouzení úrovně komunikace
- analýza výtvarů dítěte
- rozbor osobní dokumentace dítěte
- postavení a jednání dítěte ve skupině
- rodinné zázemí
- rozbor vlastní pedagogické práce

Dále pak sledujeme a hodnotíme:

- sledování a hodnocení podmínek výchovné práce a snaha o jejich vylepšení (materiální, hygienické, personální, ochrana zdraví dětí a pracovníků)
- sledování a hodnocení kvality práce provozních zaměstnanců
- sledování a hodnocení práce pedagogických pracovníků (kontrolní a hospitační činnost cílená, průběžná, namátková, kontrola třídních dokumentací, evidenčních listů, zmocnění odvádění dětí)
 - provádí ředitelka školy, viz. kontrolní systém
- analýzu a hodnocení vlastní práce dle potřeby, rozhovory mezi pedagogy
 - provádí učitelky při vzájemných konzultacích
- analýzy plánů – příprav
- diskuze na pedagogických radách
- portfolia dětí
- charakteristiky třídy – vypracování v říjnu
- pololetní hodnocení výsledků – vypracování v lednu, popř. začátkem února
- závěrečné hodnocení třídy – vypracování v červnu
- průběžné záznamy o dětech, zejm. problémových a s OŠD (vše stručné, ale výstižné a konkrétní)
 - provádí učitelky
- zhodnocení vlastní práce a současně komplexní hodnocení za celou MŠ – výroční zprávu
 - provádí ředitelka za spolupráce pedagog. pracovníků